

Előfizetési ár:
 Helyben, háshos hordva
 Negyedévre 2 korona.
 Félévre 4 korona.
 * * *
 Vidékre, postán küldve
 Negyedévre 3 k. 50 fl.
 Félévre 7 k. — fl.
 * * *
 Egyes szám 4 fillér.

KECSKEMÉTI LAPOK

(KECSKEMÉTI FRISS UJSÁG)

Megjelen minden nagy
 hétfő és
 ünnepnapján nap kivételével
 * * *
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Budai-nagy-útca 151 m.
 (Juhász-ház),
 hova a lap szellemi és anyagi
 részére vonatkozó összes
 dolgok intézendők.
 * * *
 Egyes szám 4 fillér.

FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS POLITIKAI NAPILAP

A KECSKEMÉTI ALSÓ- ÉS FELSŐKERÜLETI FÜGGETLENSÉGI 48-AS PÁRT ÉS NÉPKÖRÖK HIVATALOS LAPJA

Felelős szerkesztő: HAJDU JÓZSEF.

Telefón 141. sz.

Laptulajdonos a Nyomda-Részvénytársaság.

Dicsőség, békesség.

Irta:

Révész István

pápai kamarás, plébános.

Nagy Napoleon, midőn elsőszülött fia a világra jött, karjaira vevé és ujjongva kiáltott fel: »A jövő, a jövő az enyém!«

Ugyan mi adta Nagy Napoleon ajkára az örömittasság e kitörő szavait? Hiszen ő az emberi nagyság oly magas fokán állott, hogy szebb jövőt épen egy tehetetlen csecsemőtől nem várhatott. Miért hát az ujjongó felkiáltás? Azért, mert ő jól tudta, hogy minden földi nagyság napjai meg vannak számlálva, hogy a halállal az ő dicsősége is oda lesz, elfogta tehát a szomorúság: de midőn fia megszületett, eszébe jutott, hogy az ő nagysága nem oly mulandó, mert nagy neve utódjaiban meg lesz örökölte.

Az emberi természet nem retteg semmitől annyira, mint a megsemmisüléstől, mint attól a sötét gondolattól, hogy az emberi élet egy nyomorult sirgödörrel végződjék. Ez keseríti meg az ember legboldogabb perceit, mert egy jeles író szavai szerint: »Nem igazi boldogság az, melyet elveszithetünk, mely nem örök.« — A pogány bölcsészet, mely a jelen életet tartá végső célul, nem tudta megnyugtani az örök életre törő emberi elmét, mert egy szikra világosságot vetve a pogány erkölcstelenség sötét éjszakájába, csak észrevehetőbbé tette ama sötétséget, melyben az emberiség szabadító után sóhajtozva botorkált. Maguk a pogány bölcsészek legjobbjai is belátták, hogy maga az emberi ész nem nyújt megnyugtató választ az ember végső céljának kérdésére. Maga Socrates belátva a bölcsészet tehetetlenségét, így szólt tanítványához: »Legtanácsosabb, amit tehetünk az, hogy türelemmel várakoznunk kell, ki minket Isten és emberek iránti köteleinkre megtanítson.«

Ez a várva-várt valaki megszületett a betlehemi istállóban, mely fölött felhangzott a szívet-lelket megnyugtató program: »Dicsőség a magasságban Istennek és békesség a földön a jóakaratu embereknek.« Mintha csak azt mondták volna az ég követői: Emberek, kik cél nélkül bolyongtok a sötétség, a bűn utjain — adjatok Istennek engedelmes, erkölcsös étellel dicsőséget és ő megadja számotokra már itt a földön is azt a lelki békét, melyet gyarló földi eszközökkel hiába kerestek. E perctől kezdve a világtörténelem tanúsága szerint csak ott van meg a lelki béke, a haladás nagy vívmányai mellett is csak ott boldog a szív, hol meg van a hit és a hitszerinti erkölcsös élet. Ha e boldogító alapot elveszti az emberiség lábai alól, minden haladás mellett is beáll a pogánykornak két uralkodó bűne: a rabszolgaság és a prostitúció.

Látjuk ezen igazság szomorú beteljesülését Franciaország mai helyzetében. Ez az állam kilökte Istent, a vallást minden intézményéből, de meg is ingott ebben az államban minden tekintély, rabszolgaságban tart milliókat az uralkodó istentelen hatalom és ezen államnak minden haladása mellett is statisztikailag kilehet számítani, hogy fajában mikor pusztítja el a francia népet a pogányokénál is sötétebb erkölcstelenség. Ez a gondolat adta egy hazáját féltő nagy francia férfiúnak ajkára eme szavakat: »Emberek, az Istenért legyetek vallásosak! Nem bánom — ugymond — ha zsidók, ha protestánsok, ha katolikusok vagytok, de legalább valamilyen vallástok legyen.«

Édes hazánkon is végigperzselt a hitetlenség pusztító szele. Felhangzik már itt is ezrek ajkáról a hit és hazaárulás kettős jelszava: »Nincs Isten, nincs haza.« De bizzunk józan magyar népünk ezeréves hitében és annyi balszerencse közt kipróbált hazafiságában. Legyen kötelessége mindenkinek, kire a nép vezetése és nevelése van bízva — támogatni, erősíteni jó magyar népünk hitét és ezzel Isten dicsőségét, had legyen békéje ez által a magyar szívnek és sokat szenvedett édes magyar hazánknak!

Az ünnepi hangulat örömteljes perceiben ez legyen óhajunk és az isteni kised jászolánál szent fogadásunk s akkor a jövő, a jövő a miénk!

Erősítsük a városokat.

Irta Sándor István főjegyző.

Az az arány, mely szerint egy ország népessége a városok és a vidék között megoszlik, egyik legbiztosabb mértéke az ország kulturális és gazdasági fejlettségének. Ha Európában nyugat felé haladunk, egyre több és népesebb várost találunk. A Balkán felé ellenben csak itt ott kerül egy népesebb város, a lakosság tulnyomó nagy része apró falvakban oszlik szét a síkokon és hegyeken.

Nem érdektelen tehát, ha egy kis összehasonlítást teszünk hazánk és valamelyik nyugoti állam viszonyaival. Igaz, hogy csupán a Német birodalom adatai állanak rendelkezésünkre, de az összehasonlítás így is elég tanulságos lesz. Mert hiszen az köztudomású, hogy a városi élet épen olyan fejlett Belgiumban, Hollandiában, Schweitzban, Franciaországban és Angliában is, mint Németországban.

Az összehasonlítást megnehezíti, hogy Németországban a 2000-nél nagyobb lélekszámú községet már városnak nevezik. Ott bizonyára indokolt is ez. Nálunk azonban nem. Lehetsé-e például egy 10000 lakosú községet városnak nevezni, melynek még járdája sincs s városiaságát semmiféle kulturális intézmény nem mutatja? Az összehasonlítás alkalmával tehát Magyarországon csupán a főváros, a törvényhatósági és a rendezett tanácsú városok lakosságát számítjuk városi elemnek, viszont igazságtalanság elkerülése céljából Németország 5000 lakoson aluli városainak lakosságát a falusi lakossághoz adjuk hozzá. Az így igazított szám adatok a következő eredményt mutatják.

A német birodalom 56 367,178 lakosából 23 827,222 él a városokban, 32 549,956 a falvakban. Vagyis az összes népességnek több mint 42%-a városi elem s nem egészen 58%-a a falusi.

Magyarországon ellenben (a társországok nélkül) 16 838,000 lakosból 3 189,000 a városi s 13 649,000 a falusi lakosság, vagyis a népességnek nem egészen 19% a lakik a városokban s közel 82%-a a falvakban.

Nincs mértékünk, melylyel meghatározhatnánk, hogy egy ország népességének a városok és falvak között való megoszlására melyik a leghelyesebb arány. De ha azt látjuk, hogy a miveltebb államokban a városi népesség arányszáma mindig nagyobb, a fejletlenebb országokban alacsonyabb; ha figyelembe vesszük, hogy ez a törvény nemesak ma, de az ókori népeknél is kétséget kizáró határozottsággal mutatkozott; s ha azt látjuk, hogy a lakosságnak az a része, melynek első sorban kellene a városok népességét szaporítania, kivándorol, munkájával Amerika városait segíti naggyá tenni: nem nyugodhatunk meg a mutatkozó arányban, hanem arra a meggyőződésre kell jutnunk, hogy itt mielőbb kiigazítandó hiba van, melynek

Friss kukoricadara 100 kilogramm 7 forint 80 krajcár
Szigeti Mór és Társánál
 Telefonszám 23. Csongrádi-nagy-útca 8. szám. Telefonszám 23.

megszüntetése után ennek az aránynak lényegesen meg kell változnia.

A hiba általános okokban és a városok elhanyagolásában rejlik. Főképp az előbbi, de jelentékeny részben az utóbbi is okozza, hogy a városok nem fejlődnek a kellő mértékben. Gazdasági elmaradottságuk, az önálló vámterület hiánya stb. általános bajok. De már az, hogy a közlekedési hálózat (vasutak, közutak, vízi utak) fejlesztése alkalmával nem jelöltetnek ki a törvényhatósági városok a hálózat egy-egy részének központjává; hogy az állami szubvenciával létesülő iparvállalatok nem osztanak szét a lehetőséghez képest tervszerűen és egyenletesen a nagyobb városok között; hogy a városok lakosságára minduntalan oly terhet rak az állam, melytől az ország lakosságának többi része többé kevésbé mentesítve van: kizárólag a városi érdekek elhanyagoltságának tudható be. Hiszen ha pl. Kecskemét város a közigazgatási feladatok teljesítéséért ugyanolyan arányban kapna állami megtérítést, mint a vármegyék s a községek és ha az állam saját pénztárából a mai állapotok szerint kiegyenlitené azt a kárt, mely városunkat a fogyasztási adónak az állam részére történt megváltása, helyesebben kisajátítása folytán érte: közel évi 300.000 koronával szaporodnék a város jövedelme. Mennyi üdvös dolgot tehetne megvalósítani ebből a törvényesen, de nem igazságosan elvont összegből!

Ezekért a bajokért rendszeresen a kormányokat és a törvényhozást szoktuk hibáztatni és nem ok nélkül. Ne feledjük azonban, hogy van sokkal nagyobb bűnös is: a városok lakossága, mely még mindig nem tud bajainak és azok okainak tudatára ébredni, azok megszüntetése érdekében következetesen munkálkodni.

A kecskeméti függetlenségi és 48-as párt már megmozdult s felszólította esatlakozásra a többi városok függetlenségi pártjait is. Adja Isten, hogy kezdeményezésének sikere legyen. Mert ha az a 3 millió, a szellemi és gazdasági fejlődésben előjáró s épen ezért összetartás esetén nagy politikai súlyt képviselő városi lakos összefogva követeli az ő sérelmeinek orvos-

lását: ez orvoslás előtt sem kormány, sem törvényhozás ki nem térhet. S akkor meg fog szűnni a városok lakosságának elnyomott helyzete, ezzel elhárulnak a városok fejlődése elől a mesterségesen felállított akadályok és a városok rohamos fejlődése a magyar városok számára is biztosítja azt a vezető szerepet, melyet a nyugoti államokban betöltenek.

Ha a városok Magyarország belső életében az őket megillető helyet elfoglalhatják s jelentőségüknek megfelelő mértékben érvényesülhetnek: akkor hazánk újabb fejlődése történetének egyik legnagyobb jelentőségű eseményévé következik be. A kultúra magasabb fokán álló lakosság kellő érvényesülése másutt is igen fontos volna, de különösen az a mi hazánkban, ahol a magyar nyelv és magyar érzés is legjobban fejlődik a városokban úgy, hogy a magyarság számarányának folytonos emelkedése szinte kizárólag a városoknak köszönhető. Ezért a kifejtett óhajítás és törekvés megvalósítása igazi nemzeti érdek s a mit a városok kapnak, azt a nemzetnek fogják sokszorososan visszaadni.

Tizenöt év és a zeneiskola.

Irta: Szent-Gály Gyula.

Amit erről lehet írni, azt már sokszor és sokféleképpen elmondottam, leírtam. De ezzel úgy vagyok én, mint Cato a maga „Carthaginem delendam esse censeo“ féle óhajításával, melylyel minden felszólalását — a senatusban — befejezte, míg az tényleg be is teljesedett.

Nem szűnöm meg folyton hangoztatni, hogy Kecskemétet a zeneiskola fejlesztésével zenei központtá kell tenni és nem fáradok el a küzdelemben, melyet ifjui lelkesedéssel kezdettem meg tuláradó munkakedvvel és a képzelet által elém varázsolt rózsás jövő után való vágygyal.

A tapasztalatok ezt az ifjui lelkesedést, a munkakedvet és a szebb jövő után való vágyat nem lohasztották le, nem fullasztották bele a csalódások, a meg nem értés, a közöny sivatagjának mindent eltemető homokrétegébe. Ellenkezőleg! Meg-

tanítottak az erők egyenletesebb beosztására és felhasználására, megtanítottak arra, hogy a túlszaporított lelkesedés is olyan, mint a túlhevített kazánban a fölösleges gőz, mely robbanást is okozhat; megtanítottak arra, hogy csak akkor követelhetem embertársaimtól a teljes megértést és így a lelkesedést, az együtt munkálkodásra való kedvet és akaratot, ha gondolatvilágukat sikerült összhangzásba hozni az enyémmel; megtanítottak arra, hogy Rómát sem építették föl egy nap alatt, hogy egy új, kulturális átalakulás máról holnapra nem lehet végre, megtanítottak arra, hogy a fejlődésben nincsen megállás; hogy, ha lassan is, de előrehaladunk még rombolások árán is; megtanítottak, hogy fölismerjem azokat az apróbb, biztató jeleket, melyekben a szebb jövőnek csirája él és fejlődik és megtanítottak ezzel fölismernem mély értelmét azoknak a vigasztaló és bátorító szavaknak, melyeket az Ember tragédiájában az Úrintéz Ádámhoz: „Mondottam ember, küzdj és bizva bizzál.“ Nem esem tehát kétségbe, ha látom, hogy 15 év után még elegendő nagy, tisztességes helye sincs iskoláknak, hogy kevesen vagyunk, munkával terhelve, a mindennapiért keserves küzdelmet folytatva; nem bánt a féltékenység, ha mások hasonló céllal azt akarják, a mit én, mert e jelenségek mind a fejlődésnek kétségtelen jelei.

És hány olyan apró jelenség van, mely mind igazolja azt, hogy a 15 évi munka nem volt eredménytelen.

Vajon jutott volna e azelőtt észébe valakinek, hogy a zenei pályára lépjen, már t. i. nálunk Kecskeméten. — Most? Minden évben akad, ki zenei tudományait az országos m. kir. zeneakadémián óhajítja folytatni s akit föl is vesznek. Ezeknek sikerén buzdulva, azután mások is kedvet kapnak ehhez a pályához.

És így is kell! Minden pályát előzőnlötték már, minden téren mutatkozik már a tulprodukción. A zenei pályáról azonban épen az ellenkező áll. Még mindig idegenek uralják a helyzetet nálunk a zenei téren és ez a nemzeti zene szempontjából óriási kárt jelent.

TÁRCA.

Egy lap

a kuruc tárogatók történetéből

Irta: Kada Elek.

(Szerző a darabjáról.)

A Rákóczi korszaknak sok dicső története, sok bájos regéje van. — Ime egyik.

A nagy szabadságharc bukása után Göllöncsér András kecskeméti kuruc tárogató s vissza vonult szülő fészkébe.

A többi kecskeméti születésű kuruc harcosok is vissza darvadoztak s elfojtott keserűséggel kellett túrnioők, hogy Kecskeméten, a magukat befészkelte idegen származású labanc katonák parancsoltak.

Egyszer azután különös eset történt.

Az öreg Göllöncsér, a koldus tárogató s a nagyvásár alkalmával kiáll egy sarokra, belefúj a tárogatójába és ennek a bugása annyira felvillanyozza a vásárban levő kecskeméti és környékbeli volt kuruc vitézeket, hogy neki esnek az itt állomásozó labanc katonáknak és azoknak egy jó részét agyon verik. Aztán jött a nagy vizsgálat. — Bécsből külön vizsgáló bírót küldtek le és csodák csodája, egyetlen egy tanut nem tudtak fogni, aki bevallotta

volna, hogy kik vettek részt ebben a nagy bosszuálló mérsárlásban. A bécsi kormány dühöngött és végre is dühét nem volt képes másképp lecsillapítani, mint úgy, hogy kiadta rendeletbe, hogy a környékbeli összes tárogatókat el kell égetni, nehogy azoknak boszorkány hangja ismét lázba hozza a magyar sziveket. Össze is szedték a sok bugó szerszámot és Kecskemét piacán elégették.

Micsoda szívmarangoló fájdalom lehetett annak az öreg Göllöncsérnek, mikor bosszút lihegve fujt bele a harci kürtbe? Micsoda nagy művészi önbizalma lehetett annak a kuruc muzikusnak, hogy tárogatójának búbjáozó hangjába annyira bizott, hogy erre alapította bosszúja kielégítését? Micsoda örjítő kínja lehetett ennek a művész léleknek, mikor tárogatóját, az ő mindenét égni látta?

Dalba öntötte ezt Endrődi Sándor, kinek a Göllöncsér Andrásról szóló szép dala örökbecsű, maradandó. Én meg színműben óhajtottam esetelni az akkori életet és az öreg Göllöncsér nagy szenvedéseit. Annyi haszna talán lesz, hogy majd emlékezünk régiekről, a többek között ilyen formán:

X. JELENET.

Göllöncsér András, Géro Gábor, Göllöncsér Sári.

Göllöncsér: (Kopott kuruc ruhában, vállára vett izsákkal botra támaszkodva, a jobb hattérből menengve közelg. A szín közepére érve, házara néz és kezét kitarja, majd némán könyezni látszik. Kis vártatva a fa felé pillantva meglátja Géro, a csonka kuruc vitézt és Sarit, leányát. Szemeit törölgetve, néz, majd fájdalmasan megszólal) Sarikám? (Sári, G. r. felugranak.)

Sári: (Göllöncsér nyakába borulva) Édes apám! Göllöncsér: Lányom!... Gábor fiam! (Géro t. magához öleli.)

Géro: Isten vezérelte haza kigyelmedet.

Göllöncsér: Ne azt mond fiam, hogy vezérelt, hanem, hogy taszított.

Sári: Hogy van kigyelmed, édes jó apám?

Göllöncsér: Az én állapotomról ráérünk beszélni, de hogy van anyád? Édes anyjukom merre van?

Sári: Annak már jobb dolga van, mint nekünk. (Az égre mutat) Ouan néz le ránk.

Göllöncsér: (Némán törli a szemét) Akkor jobb sorsa van. Messze idegen földről, tengernek partjáról, nagyságos fejedelmünk kertjéből hoztam neki emlékebe egy virágot. Elhervadt, elszáradt, elkorhadt fejfája mellett majd a porával együtt porlik el.

Géro: Újjon le kigyelmed. Hisz nem csak teste fáradt, de tudom lelke is zaklatott.

Göllöncsér: Jól mondod fiam. Ekkora ut és ilyen ut után jó egy kicsit megpihenni, lekvált, ha nálatok pihenhetek. (Az izsákat leakasztja nyakáról és szűrővel együtt leteszi. Majd leül, Géro és Sári kétfelől mellé ülnek.)

Sári: Merre járt édes apám?

Göllöncsér: Nagy utat hagytam én fiam mögöttem. Mikor a kuruc világ csilloga letűnt, mikor már minden elveszett, bánatos bolyongásban darvadozó bus vitézeketől hallám, hogy Rákóczi nagyságos

Karácsonyi

cukorka különlegességek rendkívüli nagy választékban kaphatók **Egry P. Fülöp** csokoládé- és cukorka-különlegességek gyári raktárában Kecskemét, **Kossuth-tér.** Csillogó karácsonyfadiszek, angyalhaj. hó, angyalka, csillagok. Ragyogó üvegdiszek óriási választékban. Egy kiló prima szalon cukorka 95 krajcár. Tea-sütemény különlegességek.

Az idegenek nem értik meg a mi zenénket, azt lekicsinylik s helyette a német muzsikát pártolják, terjesztik. Ezt meg a magyar közönség nem tudja bevenni és visszahatásként jelentkezik a tulhajtott cigánykultusz. Azaz, sajnos, közönségünk is megérti már, sőt a középosztály jobban kultiválja az idegen izü selejtes operette és kabaret muzsikát.

És az idegen szellem terjed, mint a rohanó vizár, mely mindent elsöpör utjából. Meg kell ezt akadályoznunk, még pedig az által, hogy minél több hamisítatlan magyar érzésű elem kerüljön a zenei pályára. És itt mutatkozik a vidéknek kiválóan fontos hivatása.

A főváros lakosságára egyáltalán nem lehet azt mondani, hogy az a magyarság, a magyar szellem kvintesszenciája lenne. A főváros lakosságának nagy részét elbódították a modern eszmék, melyeket kritikátlanul habzsolnak föl és megemészteni nem tudnak.

A vidéknek, főleg az alföldnek hivatása az, hogy friss, magyar vért, magyar érzést öntsön a fővárosnak kozmopolitizmustól lüktető ereibe, hogy teljesen magyarrá gyurja át annak társadalmát, — gondolkodás módját, szokásait, hogy csakugyan a magyarság leike, szive legyen a főváros.

Ez nemzeti érdek és ebben a zene-művészet is segítségünkre jöhet, sőt kell is, hogy jöjjön, mert a nemzeti művészetek és így a zene is egyik „létfeltétele a fajok életének.” (Kadocha Lippich E.)

És ha ez igaz, ugy meg kell ragadnunk, föl kell használnunk ezt a fegyvert is, mely nagyon is jó fegyver lehet az avatottak kezében.

Főleg a fajmagyarságot kell erőssé tennünk a kulturának ebben az ágában is, melyben eddig leginkább el volt hanyagolva.

S ha a fajmagyarságról van szó, lehetetlen, hogy szemünkbe ne tűnjék az a kedvező helyzet, melyben Kecskemét már földrajzi fekvésénél fogva is uralja a Duna-Tisza közét.

Itt, e helyen kell tehát tősgyökeres

magyar zenei kulturát teremteni, mely magába szívja fel a Duna-Tisza közének még kevésbé romlott, meg nem mételyezett zenei kulturáját.

Ez volt a vezető eszme, mely a zeneiskola működését kezdetől fogva irányította s melynek meg van már az az igen fontos eredménye, hogy évről-évre szaporodnak azon növendékeink, kik a szomszédos városokból, Nagykőrösről, Ceglédre, Fegyverházról járnak be előadásokra.

De képessé is kell tennünk iskolánkat erre a feladatra. Legelőször is alkalmas helyiségben kell elhelyezni, szaporítani a tantereket, fölállítani a gordonka-tanszakot, esetleg a fuvók tanítását is lehetővé tenni és a mi a legkívánatosabb lenne, gondoskodni a módokról, hogy állandó, a zeneiskola főhatósága alatt álló rendes városi zenekarnak szervezését lehetővé tegyük. Én nem kétlem, hogy idővel mindez meg fog valósulni. Amint az elvetett magban levő erő szétfeszíti burkát s keresztül tör a ránehezdedő földrétegen s a magasba, a nap felé iparkodik: az eszme is, ha már egyszer megfogamzott a lelkekben, nő, fejlődik, keresztül tör minden akadályon s azokat az akadályokat, melyek az iskola fejlődésének útjában állanak, magának a fejlődésnek kéréllhetlen ereje dönti le. Ez csak idő kérdése.

Erre tanított meg a tizenöt esztendei tapasztalat és ezért nem csüggedek, bizom.

Lehet, hogy én már nem érem meg ezt. Ez mellékes. A fő az, hogy az eszme diadalra jusson s azért azt a zászlót, — melyre a zenei kultura érdekében fölesküdttem s melyet meggyőződéseim, rajongó hitem a művészet és a magyarság diadalában avatott szentté én előttem: le nem teszem kezemből s minden erőmből, lelkem teljes erejével küzdök azért, hogy az diadalmasan lobogjon, hirdetve a magyar géniusz diadalát és talán még én is gyönyörködhetem egykor a szebb jövőnek hajnalhasadásában és még én is elmondhatom az agg Simeonnal: „Bocsásd el Uram szolgádat, mert látták szemeim az Üdvözítőt!”

NAPI HIREK.

A szeretet ünnepén.

Borongós, ködös téli napon keresztül hallszik a templomok harangjainak a zuggása. Örömmel adják tudtára az emberiségnek, hogy megszületett a világ megváltója, a názárethi kicsi Jézus.

Apró emberek állják körül az ékeségektől csillogó karácsonyfákat. Boldogság, a gyermeki zavartalan öröm ül arcaikon. Ők még nem tudják, mi az élet, mi a küzdés, milyenek az emberek. Ők csak örülnek, ők csak szeretnek még.

És a felnőttek? Azok is iparkodnak örülni, szeretni mindent és mindenkit legalább ez egy napon, a szeretet szent ünnepén. Örülnek, amennyire a mindennapi ürmötől, küzdéstől és fáradtságtól megkergesedett szívük örülni képes. De az ő boldogságuk álboldogság. Igazán csak a gyermek tud örülni. A felnőttek, ha boldogok is egy-két pillanatra, a következő perében már felhő borul arcukra, mert eszükbe jut a holnap rájuk várakozó sivár küzdelem, a kenyérérti harc.

De vessük le e napon a köznapiság köntösét és öltözzünk a szeretet mindent leküzdő fényes palástjába. Feledjük el gyarlóságunkat, feledjük el az ádáz harcot és szívünket csak a szeretet és boldogság angyalai előtt tárjuk ki. Ha van, aki szenved, törüljük le szeretettel könnyeit, ha valaki szomorú, vigasztaljuk meg a legnagyobb szeretettel, ha valaki fázik és éhezik, melengessük szeretettel, csillapítsuk éhségét, hogy legalább e napon mindenki tiszta szívből fakadó igaz érzéssel énekelje a mennyei karok seregével:

„Dicsőség a magasságban Istennek és békesség a földön a jóakarató embereknek.”

☉ (h—ő)

Kecskemét, december 24.

— Boldog karácsonyi ünnepeket kívánunk a Kecskeméti Lapok előfizetőinek, olvasóinak és jóbarátainak. — Mai számunkhoz négy oldalas szépirodalmi mellékletet csatoltunk.

fejedelmünk törökök messze országába bujdosott. A fejedeleml! Mérhetlen kincsek ura idegenben koldusként bujdosik? Hát akkor én, aki koldusnak születtem, mit éljek itt? Hisz én csak azt a hazát vesztettem el, melynek földje kenyeret adott, levegője álomba ringatott, de ő? Ő nemcsak azt a hazát veszté el, mely gyönyört ontott rá, de szélnek eresztve sodróttak el mérhetlen kincsei. Eltűnődtem. Volt e nekünk nagyobb szentünk ennél? Valami űzött, kergetett, vonszolt, aztán mentem, mentem, mendégéltem mindig csak utána, utána. Messze utak éles röge sebeket vajt testemen, de mi volt a seb fájdalomához, a mi akkor nyilamlott át szívemen, mikor tengerhez érve láttam a fejedelmet.

Géro: Láttá kigyelmed?

Sári: Beszélte vele?

Göloncsér: Láttam ám! Beszélte velem.

Géro: Hogy van?

Göloncsér: Nem az már, fiam, akinek a harc tüzeben mi láttuk. Nem szilaj paripája vitte a hátán, nem csillogtak szikrák a szeméből. Egy lócán pihent és bus szemének nézésével a haza felé szállongó fellegeket követte. Te tudod, hogy a kuruc so se reszket. De akkor, így látva őt, megremegtek tagjaim. Megtántorodtam. Kerestem a szót, de nyelvem béna lett. Sirni vágyódtam. Aztán magam se tudom hogy, de akaratlanul tárogatómhoz kaptam s hogy kicsorduljon a bánatom, (kiveszi az iszákból a tárogatót) belefújtam. Fújtam, édes gyermekeim úgy, de úgy, mintha az előttem háborgó tenger minden csöppje azt

locsogta volna felém: zokogj Göloncsér, a mennyi tenger csöppet látsz, mind magyarok könnyeiből születünk. És, hogy fujtam, soha nem látott kincs lett a jutalmam.

Sári: Mi?

Göloncsér: Drágább volt az leányom a világ minden gyöngyénél. A Rákóczi szeméből kicsordult köny volt az a kincs.

Géro: Szegény fejedelem.

Göloncsér: No aztán ott maradtam. Nagy Beresényi Miklós meg a többi, a sok szegény hazátlan ontotta a jó szót az öreg Göloncsérre; de utóvégre is szánva biztatnak, hogy menjek már haza, ide hozzátok megpihenni. Hát haza jöttem.

Géro: Jól tette kigyelmed.

Göloncsér: No, de pihentessük a panaszt. Hogy vagytok édes gyermekeim? Mi ujság ide haza? Jó cimboráim közül ki él, ki holt, kik szállingóztak vissza? Ugy-e sokat kérdeek egyszerre, de hát sok az, mit már nem tudok. (A fára néz) Látom, hogy az én kedves öreg fámát megkimélte a vihar. (A hátra néz és felé indul. Géro és Sári követik) Öreg hajlékom is hívogatón látszik köszönteni. Üdvözöllek ősi gunyhó. Megviselt már az idő, de a te kopott voltod is többet ér nekem minden palota fényénél, mert annak fénye csupán csillog, de nincs az a melege, mit a te padkád parazsa nyújt nekem. (A lócára tekint.) Még a pad is itt van, melyen szegény anyáddal együtt cserélgettük a jó szót, csekély vágyódások biztató reménységét. (Közelebb lépve

megpillantja a bölcset.) Nini! Ujság is van?! Ez a kicsi hujlék? (Fölé hajol és össze csapja a kezét.) Pihegő kis poronty?! . . . Ugy összeszorul a szívem . . . remegni kezd a szokatlan örömtől, az édes sejtelmektől . . . ugy-e? (Sárihoz.) mond ki . . . a tied?

Sári: Enyém.

Göloncsér: (Meghatott nevetéssel) Nagyapa vagyok! Ki gondolta volna, hogy még az én fásult szívemben is felszökken az öröm? Mi a poronty? Széna e vagy szalma?

Sári: Gyerek.

Göloncsér: Gyerek! Kis kuruc gyerek! Mi a neve?

Sári: Andris.

Göloncsér: Az én nevem! (Leül a bölcset mellé) Te kis babszem Andris. Szunyókálsz . . . pihengetsz? Kis szemedet ne nyisd ki hirtelen, mert tán megijednél. Megijednél az öreg Andrától, öreg András torzonborz bajuszától . . . (halkan) megrezzent. (Ringatja a bölcset) Pszt. Csicsics. (Sári könyezni látszik) Mit könyezel? Tudom, az jutott eszedbe, hogy az öröm poharába ürmöt cseppent a szegénység. (Feláll és leányát átöleli) Ne bánkódjál. Szegény ember szive is rephet, ha Isten ajándékát áldásnak tekint. Látjátok, engem már megtört az élet, a sirba vágyom, még is mikor arra gondolok, hogy ez a kis poronty majd sarkantyuzva lovagolja térdemet, mikor az jut eszembe, hogy majd az én nótámat füttyürészve nyargalózik és a labancot káromolva pattogatja kis ostorát, hát nevetni kezdek és még az örök pihenésre is mosolyogva gondolok.

A legszebb karácsonyfa-diszletek és cukorka-készletek kaphatók

GYENES S. és FIAI cégnél.

— **A nyugdíjbizottság ülése.** A törvényhatóság nyugdíjbizottsága ma d. e. 11 órakor a városháza bizottsági termében ülést tartott, amelyen a tárgysorozaton levő nyugdíj-ügyeket intézték el.

— **Előléptetések.** A vallás és közoktatásügyi miniszter **Páthy Károly** polgári leányiskolai igazgatót a IX-ik fizetési osztályból a VIII-ikba, Schmidt Eugenia tanárnőt pedig a IX-ik fizetési osztályba léptette elő.

— **A Munkásgimnázium megnyitása.** A Katona-kör munkásgimnáziumi tanfolyamának megnyitása január 3-án, vasárnap d. u. 5 órakor lesz az iparos-otthon dísztermében. Megnyitó beszédet mond Kada Elek polgármester, az első előadást pedig Marton Sándor kollégiumi tanár tartja, — előadását 60 vetített kép kíséri.

— **Halálozás.** Özv. Rónai Istvánné szül. Budai Antonia, hosszas szenvedés után, 70 éves korában, meghalt Kecskeméten. Az elhunytat nagyszámu rokonság gyászolja.

— **Ruhasegély.** A város szegényügyi osztálya évek óta karácsony előtt szokta kiosztani a szegény gyermekeknek a szükséges öltönyöket. Ez a ruha kiosztás tegnap részben meg is történt. Mintegy 60 fiu és leány-gyermek részesült ezuttal a város részéről gondoskodásban, amennyiben megkapták a teljes felsőruha-felszerelést.

— **Az iparhatósági megbízottak gyűlése.** Az iparhatósági megbízottak december hó 27-én, délelőtt 11 órakor tartják utolsó negyedévi ülésüket az Iparos Otthon nagytermében. Ezen megbízottaknak ez lesz egyszersmind az utolsó ülésük is, mivel mandátumok január elsején lejár.

— **Népies előadás.** A Katona-kör népies előadásainak sorozatában vasárnap délután Szakács Ödön kollégiumi tanár tart előadást az északsarki utazókról és olvas érdekes részleteket Nansen utjáról. Az előadás helye a Cserepesben levő Iparos és kereskedelmi tanonciskola szélső terme. Kezdeté délután fél 4 órakor.

— **A tanítói árvaház karácsonya.** Lélekemelő ünnepség keretében folyt le ma, csütörtök délután fél 4 órakor, a tanítói árvaházban a kis Jézus születésének emléke. A tanítók árváiról, akiknek szülői ma már nem élnek, szintén példás gondoskodás történt. — Csillag, hatalmas karácsonyfa állott a terem közepén, körülötte csillag, könnyes szemekkel az árva fiúk és leányok. Ezenkívül nagy számban voltak jelen vendégek, valamint a városi tanács néhány tagja. Egy árva fiu és egy árva leány szavalt, majd a fiúk és leányok külön-külön karban énekeltek, végül az igazgató tartott nekik egy szép beszédet. Azután következett az ajándékok kiosztása az árva gyermekek között.

— **Mikor lesz sorozás?** December hó végén minden esztendőben el szokta készíteni a katonaügyi osztály a jövő évi sorozási tervezetet. Az idén is készen vannak ezzel. A tervezet szerint Kecskeméten 1909-ben március hó első felében lesz a sorozás.

— **Multság.** A Kecskeméti Katolikus Egylet 1909. január 10-én tartja a Beretvás szálloda helyiségében szokásos zártkörű multságát. — Belépő-díj személyenként 2 korona. Kezdeté fél 8 órakor.

— **Fillér estély.** A Kecskeméti Iparos Ifjuság Önképző Egyesülete december hó 25-én, azaz karácsony első napján, Beke Imre táncteremben fillér-estélyt rendez, melyre ezuttal is felhívja a nagyérdemű közönség becses figyelmét a Rendezőség.

— **Szilveszter Estély.** A kecskeméti könyvnyomdászok Szakegyesülete december hó 31-én este 8 órakor Klátik Károly Petőfi útcái vendéglőjében társasvacsorával egybekötött kedélyes Szilveszter-estélyt rendez. Egy teríték ára 80 krajcár. — Az aláírási iverk Sziládi-, Résvény és Nagy Imre nyomdájában ki vannak téve. Vendégek szívesen láttatnak.

— **A Mária-város sötétben.** Panaszlevelet kaptunk a Mária városból. A panasz tárgya az, hogy az ott legújabbban felállított és bevezetett villamos lámpákat már reggel 5 órakor eloltják és így a legmozgalmasabb órákban, amikor még hozzá szuroksötétség uralkodik, szinte járhatatlannak a keskeny járdák összeütközés nélkül. Hát ez igazán érthetetlen a villanygyár vezetőségétől. Ez a városrész, különösen most, a karácsonyi ünnep előtt, 5 órakor már mozgalmas, a hajnali misére való járás-keelésben. Az idő pedig úgy alakul, hogy épen reggel 5-től 6-ig a legsötétebb. Hogy lehet ilyesmin egy órára spórolni? Miért nem oltják el inkább éjfélkor egy órára a villanyt? — Ha pedig reggel el muszáj oltani olyan korán (5 órakor) akkor miért nem oltják el az 5 órákban is?!

— **Egyéves méncsikók vásárlása.** A földmivelésügyi minisztérium felhívja azokat a gazdákat, akiknek birtokában legalább is négy jószármazású, erősesontu, szabályos testalkatú, ssját nevelésű egy éves méncsikó van s azokat az államnak eladni kívánják, hogy abbéli szándékukat a helynek és utolsó postának, ahol a csikók állanak, valamint a csikók származásának, magasságának, színének és árának pontos megjelölésével a földmivelésügyi minisztériumhoz benyújtandó egy koronás bélyeggel ellátott írásbeli nyilatkozatban jelentsék be február 1-ig.

— **Vasuti baleset.** A kecskeméti felső-pályaudvaron szerdán este majdnem halálos szerencsétlenség történt. Az egyik vágányon tolatás közben Borbély János kocsitoló valahogyan a saját vigyázatlansága folytán két teherkocsi ütközője közé került, amely mellkasát megnyomta. Szerencsére a kocsinak olyan gyöngye lökereje volt, hogy a sérülés nem válhatott súlyossá.

— **Célszerű és alkalmas karácsonyi ajándékok!** Saját készítésű **börkezttyűt**, bélelt és béleletlent, úgy-szintén **selyem- és kötött-kezttyűt**, **nadrágtartót**, **erszényeket**, **zeb-**, **szivar- és dohány-tárcát**, **fűzöt** (mider), valódi **Jäger alsó ruházatot** ajánl a nagyérdemű közönségnek **Kemény Izidor** kezttyűs és kötszerész a piactéren, Nagykörösi-utcán.

Aki mer, az nyer! ~~☞~~ Aki mer, az nyer!

Uj szabóüzlet
Kecskeméten, Nagykörösi-utca 18.

Uri ruhák, szalon és alkalmi öltönyök divatos szöveteiből, kitűnő fővárosi **izlés** sel készülnek. **Egyenruhák**, ugyszintén gazdalkodók részére jó szabásu magyar ruhák, lovagló nadrágok és **völegényi ruhák** a legzvorsabban készülnek

Engel Sámuel és T.-sa
uri szabóknál.

Divatos és jó szövetekből **dus raktár!**
Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

— **Karácsonyi séta!** Megleppő ujdonságokat látunk **Peri Ferenc** kalap-uridivat és cipő-kirakataiban. — A saiont igazán mindenben megelőzi. A legdivatosabb kalapok és Cylinderok mellett meglepetést keltenek a valódi angol egyszínű echarpok és a többi nyakkendők és uridivat-cikkek. A legpraktikusabb karácsonyi és ujévi ajándékok, feltűnést keltő olcsó árakban.

— **Tea-délután.** A Kocsolyázó Egyesület **dec. 27-én vasárnap** d. u. 5 órakor tartja második **tea délutánját** a Beretvás-szálló éttermében. Belépő díj 40 fillér.

* **A dupla maláta sör** a legjobb gyógy- és élvezeti ital. Poharonkénti kimérés Kecskeméten csakis **Dunszt és Pinter „Royal” szálloda**ban 2 decis pohárral 20 fillér; utcán át kimérve félliter 46 fillér, egy liter 88 fillér.

— **Ellopott kocsi.** Pulai József, Feldstein Izidor festékkereskedő inasa, az üzlet kis széles kocsijával árút vitt egyik megrendelőhöz. Amikor hazafelé jött, az üres kocsit Török Gábor Rákóczi uti üzlete előtt hagyta, ő pedig bement az üzletbe, hogy dolgát végezze. Pár perc múlva, amikor elvégezte dolgát, távozott és ijedten tapasztalta, hogy a kis kocsit valaki ellopta. Rögtön jelentést tett a rendőrség-nél, ahol megindították a nyomozást.

— **Szilveszter-estély.** A Kereskedő Ifjak Egyesülete fényes sikerűnek ígérkező Szilveszter-estélyt rendez dec. 31-én az „Otthon” dísztermében. A reggelig tartó táncot fényes műsorú hangverseny előzi meg, melyen Galandauer Erzsike énekszámokkal Szadanovszky Lipótné zongorajátékkal, Csillag Boriska és Váry István szavallatokkal, Molitórisz János hegedűjátékkal, Csillag Ármán pedig egy melodramával vesz részt. A nagyszámu rendezőség költséget és fáradságot nem ismerve teszi meg a nagysikerűnek ígérkező Szilveszter-estély előkészítését abban a tudatban, hogy törekvései a közönség körében visszhangra találnak s a Szilveszter-est fényesen fog sikerülni.

— **Köszönetnyilvánítás** A siketnémák helybeli intézetének igazgatósága ezuttal ia halás köszönetet mond **Domján György** urnak, aki János nevű fia lakadalma alkalmával a szegénysorsu siketnémák számára gyűjtött 34 kor 42 fillért rendeltetési helyére jutatta. Köszönetet mond továbbá **Bus Károly** urnak, aki a szegénysorsu siketnéma tanulók számára 20 koronát. **Körmöczy Ede** urnak, aki 4 koronát és **Szöke Kovács Andrásné** asszonynak aki 2 koronát volt szíves adományozni. Végre halás köszönetet mond **Steiner Farkas** urnak (Nagykörös) aki 50 koronát küldött fent nevezett célra.

— **Jó vendéglő** Azon körülmény, hogy jövő 1909-ik év május 1-től az V. tized, Tehén-utcában levő 267. számú saját házamba költözködöm s ott nyitok vendéglőt, — arra késztet, hogy a mostani nagyszabásu **vendéglőm berendezését előírásitva bocsás-sam.** A mai naptól kezdve tehát III. tized, Budai-nagy utca 159. szám alatti vendéglőm berendezéséből nagy mennyiségű tonett és kerti széket, keményfa-asztalokat, divánokat, falórakat, képeket, tükröket, fogasokat, billiárdot, konyha- és söntésfelszereléseket akár egyenként, akár pedig teljes tömörében eladom. **30-40 teri tükre alkalmas, bankettokra használható asztalok jutányos árban!** Abel István vendéglős.

100 kiló

kitűnő rozskorpa 6 frt 25 kr
D. Kovács Sándor fűszerüzletében, Régi-sétatér külső végén.

— **A nagykörösi Arany szobor.** Nagy-körösi felállítandó Arany János szobor javára a Kisfaludy Társaság tagjai 262 koronát adakoztak, amelyet Vargha Gyula, a társaság titkára, szívélyes hangú sorok kíséretében küldött meg az Arany-szobor bizottság pénztárnokához. — A szoborra ezideg 16,715 korona 28 fillér adomány folyt be.

— **Tomtola-estély az „Otthon” ban.** Földvári Ferenc, az „Otthon”-kávéház bér-
lője tudatja a város közönségével, hogy holnap **szombaton** este **nagy tomtolaestélyt** rendez gyönyörű szép és értékes nyere-
ménytárgyakkal.

— **Állatpiac.** Hizott sertés napi ára: December 22 én 100—106, 23-án 100—106, 24-én 100—108 korona métermázsanként, páronként 45 kiló élet és 4 százalék le-
vonással. Borju 66 korona életsúlyban.

Anyakönyvi kivonat.

1908. évi december 23-án.

Születések. Fábrián János rk. Holló Mária rk. Vecsei Sándor ref. Kis János rk. Vida Antal rk. Tóth József rk. Kéri Erzsébet ref.

Halálozások. Német Mihály rk. 70 éves. Fábrián János rk. 1 perces. Szappanos Szabó Pál rk. 75 éves. Gábor Pál rk. 8 hónapos.

Kihirdetettek. Csorba Kálmán rk. Kalocsai Eszter rk. Janik András rk. Horváth Franciska rk. Matra János rk. Bajtai Magdolna rk. Bende József rk. Szabó Rozália rk. Hegedüs Menyhért rk. Festő Ilona rk. Rab László rk. B Nagy Erzsébet rk. Kis Mihály rk. Kovács Mária rk. Kósa János rk. Festő Juliánna rk.

SZINHÁZ, MŰVÉSZET.

*** **Durand és Durand.** Régi öreg, jó bohózat a Durand és Durand, amely kép-
telen helyzetkomikumainak fonákságával s kacagató jeleneteivel alkalmas arra, hogy vig estét szerezzen a publikumnak. Ez természetesen csakis úgy idézhető elő, ha szereptudással, villámcsapás módjára megy a darab, nem pedig lassan, vontatottan, mint tegnap este. A közepes számban megjelent közönség a döcögő előadás dacára is jókat nevetett a eszába került fűszeres tétovázásain és a kacagatóbbnál-kacagatóbb jelenetein A hatás főmozgatója Fenyéri volt, ki ötletes, találemény, művészi játékaival teljesen felszínre hozta szerepének bőséges humorát. Margittay nagyon is jámbor fűszerest mutatott be. Kiss Miklós éppenséggel nem érdemelte meg azt a tapsot, amelyet „tisztelő” beléptekor rendeztek, mert szintelen, minden élénkséget nélkülöző játékaival agyon-
ütötte szerepét. Kiss urat szépen kérjük, hogy legyen már egyszer azon a színpadon más, mint aki. Lippichné kedves, temperamentumos játékaival igyekezett a hatást előbbre vinni, ugyszintén a többi szereplők is, mint Csáder, Kissné, Gulyás, Gulyásné és Ujj Kálmán. A rendezőt ez úton kérjük, hogy a felvonásközöket — szabja kurtábbra. A.

*** **Tárogató.** Említettük már, hogy városunk genialis polgármestere, a köz-
igazgatás ezer gondja között sem pihen. Ujra színdarabot írt, még pedig speciális kecskeméti kuruc históriájú színdarabot, melynek nálunk, Kecskeméten lesz a be-
mutatója. A gyönyörű, kiváló költői kvalitású és korfestő darabra nagyban készül a társulat s a bemutató előadást 28-ára tervezték. A karácsonyi ünnepek délutáni és esti előadásai azonban a társulat tag-
jait annyira igénybe veszik, hogy a „Tárogató”-ból próbákat nem tarthatnak, amiért is a bemutatót egypár nappal elha-
lasztották. — Félegyházi tudósítónktól kapjuk a hírt, hogy a bemutatóra Félegyházról sokan átjönnek azok, kiket ked-
ves ismeretség köt városunk nagynevű polgármesteréhez.

Gyilkos testvér.

Leszurtak egy kereskedőt.

A lakodalom vége.

A szörnyű hevesvérűség milyen nagy galibába kergetheti az embert, példa rá, egy szabadszállási eset, amelyről ma kap-
tunk ottani tudósítónk utján hírt.

Az eset nem éppen nagyon ritka. Az öcskös hasba szurja a bátyját azért, mert egy kis szóváltás támadt közöttük, azért mert a vére hevesebben lüktet a be-
szedett bor hatásától.

Ami pedig a legérdekesebb, hát a két testvér lakadalomba volt hivatalos, lakadalmok pedig Szabadszálláson nem folynak le vízzel. Hát hiszen bor az idén termelt nemcsak Kecskeméten, hanem a környékén is bőven.

Az meg már éppen nem vétek, ha lakadalomban nem isszák meg a vizet ősi magyar szokás szerint még Szabad-
szálláson sem.

Szóval — ittak keményen.

Rueski Sándor szabadszállási keres-
kedő a lakadalmas háztól öccsével Rueski Pállal távozott el hajnalban nagyon is derült hangulatban.

Kocsi nem lévén a tanyán azon ok-
nál fogva, mert a kocsisok is részekek voltak a loállomány nagy öröme.

Ennélfogva a Rueski fivérek gyalog
indultak neki a dülölnak.

Hát aztán utközben beszédbe ele-
gyedtek. A beszéd mind hevesebbé, majd pedig vitatkozássá fajult és emelkedett.

Rueski Sándor azon bizonkodott,
hogy az annexió nem ér semmit, nem használ a magyarnak semmit, mert az adó azzal nem lesz kevesebb.

Rueski Pál pedig azt állította hatal-
mas hangon, hogy az önálló bankból nem lehet semmi.

Ezen aztán a két jó testvér egy-
összerőffent, hogy ökökre mentek. Mikor pedig az öcskös, Rueski Pál már nem győzte ököllet előrántotta hatalmas acél-
pengéjű bicskáját és azzal az ő szeretett bátyját Rueski Sándort lágyékán szurta.

A szerencsétlen ember nyomban össze-
esett s a megrémült fitestvér úgy futott be egyik közeli tanyába kocsiért, hogy hazaszállítsa leszurt bátyját.

Rueski Sándor még élt, amikor vir-
radatra haza vitték. Nagyon sok vért vesztett. Az orvos nem bizik felépüléséhez.

A gyilkos testvér szörnyen megbánta
töttét és föl akarta magát akasztani, de sikerült megakadályozni.

Nyilttér.

E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk.

Nyilatkozat.

Alulírott Kovács József kocsi az
esetleges félreértések elkerülése végett ezennel kijelentem, hogy a „Kec-
keméti Lapok” szerdai számában meg-
jelent járásbirósági ítélet nem reám
vonatkozik, mert **Czirkos Kovács József**
gazdálkodó, csongrádi-nagy-utcai lakost
ítélte el a kir. járásbiróság a Balog
József gazdálkodó sérelmére a 48-as
körben elkövetett becsületsértés vét-
sége miatt 200 korona pénzbüntetésre.

Kecskemét, 1908. dec. 24.

Kovács József
kocsi.

Ő Felsége a Király nevében!

A kecskeméti kir. járásbiróság,
mint büntető bíróság becsületsértés vét-
sége miatt vádolt **Cz. Kovács József**
elleni bűnygyben Balog József főmagán-
vádló által emelt vád fölött Kecskemé-
ten, 1908. évi november hó 6. napján
Burdács Rezső kir. járásbíró és dr.
Kozacsek Elek jegyzőkönyvvezető, Vágó
János. j. főmagánvádló képviselője, dr.
Stejskál Ottó védő részvételével megtartott
nyilvános tárgyalás alapján a vád és véde-
lem meghallgatása után következőleg

ítélt:

Cz. Kovács József 27 éves róm.
kath. vallású, kecskeméti születésű és
lakos, nőtlen, foglalkozása: gazdálkodó,
írni, olvasni tudó vádlottat bűnösnek
mondja ki a Btkv. 261. §-ába ütköző
becsületsértés vétségében, melyet ak-
ként követett el, hogy Kecskeméten,
1908. évi aug. hó 23. napján Balog
József főmagánvádlót meggyalázó kife-
jezéssel illette s ezért a Btkv. 261. §.
alján az ítélet jogerőre emelkedésétől
számított 15 nap alatt különbeni végre-
hajtás terhe mellett a kecskeméti kir.
járásbiróságnál fizetendő, az 1892. évi
XXVII. t.-c. 3. §-ában meghatározott
célokra fordítandó s **behajthatatlanság ese-
tén a Btkv. 53. §. értelmében 20 (húsz) napi
fogházra, átváltoztatandó 200 kor., kettőszáz
korona pénzbüntetésre itéli.**

Kötelezi egyúttal arra is, hogy a
B. P. 479., 480. §-a alapján a már
felmerült 2 korona s a netán még fel-
merülő bünygyi költségeket az ál-
lankincstár javára az 1890. évi 43.
t. c. 9. §-ában meghatározott módon
fizesse meg és hogy a Bp. 479., 480.
§-a alapján az ítélet jogerőre emelkedésé-
től számított 15 nap alatt végrehajtás
terhe mellett főmagánvádló részére 80
korona ügyvédi költséget fizessen meg.

A Btk. 277. §-ának rendelkezésé-
hez képest kötelezi vádlottat, hogy ezen
ítéletet egész terjedelmében indokaival
együtt saját költségén a Kecskeméti
Lapokban tegye közzé.

Indokok:

A kir. járásbiróság vádlott beis-
merésével és a kihallgatott Szöke Sán-
dor, Laczi István, Nagy Lajos, Garaczi
Lajos tanúk esküvel erősített vallomá-
sával bebizonyítottan vette, hogy **Cz.
Kovács József** vádlott Kecskeméten,
1908. évi aug. hó 23. napján Balog
József főmagánvádlót jellemtelen, piz-
kos kifejezésekkel illette.

Minthogy e kifejezés a Btk. 261.
§-ába ütköző becsületsértés vétségének
tényálladékát magában foglalja, vádlott
abban volt bűnösnek kimondandó és
a rendelkező rész szerint büntetendő.

A bíróság a büntetés kiszabásánál
vádlott büntetlen előéletét enyhítő kör-
ülményül figyelembe vette s ezeknek
mérlegelése mellett a rendelkező részbe
meghatározott büntetést találta kiszab-
bandónak.

A bünygyi költségekben és fő-
magánvádló költségeiben történt mar-
asztalás az ítélet folyamánya.

Kecskemét, 1908. évi nov. 6.

Burdács Rezső sk.
kir. járásbíró.

A
KECSKEMÉTI LAPOK
kiadóhivatala

● **hirdetéseket** ●
mérsékelt áron felvesz.

Többszöri közlésnél
nagy
árkedvezmény.

Eladó szőlő.

Széktó Uri-hegy 132. szám alatt, a kunszentmiklósi vasuti megálló közepében, **7 hold borteremő szőlő**, a rajta levő lakóépülettel, egészben vagy másfél holdas részletekben is — kedvező fizetési feltételekkel — **eladó**. Értekezhetni ugyanott a tulajdonos **Berta Mihályal**. 8335—2—2

Nyaraló helyek.

Körösi-hegyben, közvetlen a vasút mentén, mintegy **8 hold szőlő**, parcellázva tetszés szerinti telkekre — **8—10 nyaraló helynek** alkalmas — **olcsón eladó**. Cím a kiadóhivatalban. 8352—7—1

Eladó ház.

A XI. tized, Cédulaház-utca 295. számú **jókarban lévő cserepes ház**, mely gazdálkodónak kiválóan alkalmas, **azonnal eladó**. Értekezni lehet **Váry István** házi kenyér sütődjében és lizstraktárában VIII. tized, Halasi-nagy-utca 24. szám alatt. 8358—1—1

Ólmoseső előtt szedett sima, egy és két éves gyökeres **szőlővessző**

nálam kapható

Bleyer Ferenc

szőlőbirtokos, IV. Gyik utca 7.

Eladó föld.

Özv. Király Mihályné-féle Ballószegben levő **3 hold szőlőnek** való föld, melyből már 1 hold szőlő, közvetlen a vasút mellett, **Tóth Zsigmond** úr szőlője szomszédságában, a rajta levő épülettel örök áron **eladó**. Értekezni lehet a tulajdonos **Tertsi Sándor** vendéglőssel XI. tized, 272. szám alatt. 8360—3—1

Eladó ház.

V. tized, **Vadász-utca 316. számú** ujonnan épült **belső ház**, mely áll 5 szoba, 3 konyha, 3 speiz és szükséges mellék-helyiségekből, jó kúttal és köves udvarral — kedvező fizetési feltételekkel **eladó**. Értekezhetni a tulajdonos **B. Tóth Jánosnéval**, **Körösi-köz 117. számú** fűszeres-üzletben. 8351—6—2

Allandó ingyen gépkiállítás.

A Kecskeméti

Gazdasági Gépgyár és Vasöntőde Részvénytársaság

Kecskemét és vidékén legnagyobb gazdasági gépgyár és gép-raktár.
Olcsó gyári árak, kedvező fizetési feltételek.

A városi raktárba (Rákóczi ut, Leszámitoló Bank palota, az új törvényszék átellenében) beérkeztek a gyárból a halassagyarmati kiállításon kiváló munkabíráruk, erős, szép kiállításuknál fogva **dicsérő oklevelet** nyert

saját gyártmányú

vasállványu morzsológok, repavágók, szecskavágók, kukorica darálók, továbbá a híres Kühne-féle járgányok, rosták, konkolyozók, acélekék, boronák, porhanyítók, cultivátorok (kapák), borszivattyúk, kútszivattyúk, mázsák stb.

Vas- és fémöntés. Ócska vasat és fémeket a legmagasabb áron veszünk. Malmok, szeszgyárak berendezését és mindennemű

gépjavításokat gyárunkban gyorsan és szakszerűen eszközöljük.

Gyári telefon 163.

Raktár telefon 169.

Írósvaj

friss, falusi, **kilója 1 forint 30 kr.**, **groier sajt 70 kr.**, **finom liptói túró** s egyéb **sajtók**, **orosz hal**, **pácolt halak**,

karácsonyi cukorkák; **szalon cukorka 1 frt kilója**. **Naponta friss virstli és felszeltek**, **friss fűszerárúkat** a legolcsóbb napi árban számítok.

Gonda Izidor

Telefon 55. városi bérpalota. Telefon 55.

Eladó házak és szőlők.

A II. tizedben, jó karban levő **két ház**, **Széktó- és Szarkásidülőben** jó karban levő **két fajszőlő** — kedvező fizetési feltételekkel — **olcsón eladó**. Bővebb felvilágosítást ad a kiadóhivatal vagy a tulajdonos II. tized 39. szám alatt. 8189—0—6

Eladó borok.

60 hektoliter fehér fajbor és **15 hektoliter vörös bor** eladó. Értekezni lehet **Diós Istvánnal**, II. tized, Homoki utca 39. sz. a. 8219—0—5

ELADÓ HÁZ.

A II. tized (új osztásban) Kovács Sándor-féle vendéglői joggal bíró ház, mely jelenleg is vendéglő, kedvező fizetési feltételek mellett örökáron **eladó**. Értekezni lehet a tulajdonos **Tertsi Sándor** vendéglőssel, XI. tized 272. sz. alatt. 8359—3—1

5000 kéve jó nád,

mely mindenre használható, **olcsón eladó** **Alsó-Lajoson** — a Vacsai közön menve 11 kilométer Kecskeméthez — **K. Tóth Péternél**. 8350—4—1

Uj korcsma-megnyitás!

Szives tudomására hozom a nagy-érdemű közönségnek, hogy VII. tized, **Kapás-utca 161. szám** alatti **saját házamban korcsmat** nyitottam, ahol kitűnő minőségű, **tiszta kezeléssű paraszt-bort** és **saját főzetéssű pálinkát** mérek. Kérem a n. é. közönség szives pártfogását. — Tisztelettel: **Bodócs Sándor** korcsma-máros. 8340—3—1

Kukoricaszár

(közel a városhoz) **olcsón eladó**. Értekezhetni **Kullay József** fűszerkereskedő-nél. Halpiac tér. 8348—4—1

●● Budapesti ●● nőiruhavarró Kecskeméten.

Szives tudomására hozom Kecskemét város általam nagyrabecsült hölgyközönségének, hogy I. tized, **Dob-utca 200. sz. lakasomon**

nőiruha-varrodát

rendeztem be,

ahol elvállalok és készítek minden megnevezhető **női-ruhát**, úgymint: **házi, bál, esküvői, alkalmi és kimenői ruhát**, a legegyszerűbbtől a legdíszesebb és legdívatosabb kivitelig, **gyorsan, izlésesen, a legolcsóbban**. — Dícsék és nélkül említem azt, hogy **Budapest** en a **legelőkelőbb nőidivat-szalomon** és **dívatüzletekben** működtem, mit bizonyítványokkal igazolhatok. Szives megrendelésért esedezve, vagyok kiváló tisztelettel

== Róth Ignácéné. ==

Eladó két házhely.

Mária-hegy 70. sz. alatt, a Tanitói Árvaház mellett levő szőlőből két háztelek, esetleg az egész, mely három házteleknek is elegendő, a rajta levő laképületekkel együtt is eladó. Értekezhetni ugyanott a tulajdonos Csordás Sándorral.

8839-6-2

Kiadó vendéglő.

A Csizmadia Ipartársulat V. tized, Klapka-utca 166. számú háza, melyet jelenleg a Függetlenségi és 48-as Kör bérel, 1909. május 1-től több évre is haszonbérbe kiadó. 96 □ méter területű táncterme mulatságok rendezésére, vendéglőknek, egyleteknek, tánc helynek összes mellékhelyiségeivel együtt alkalmas. Értekezni lehet Könyves László IV. tized, 84. számú, vagy Szappanos Mihály V. tized, 130. számú házában.

8325-4-3

Vasaló-gép.

Egy alig használt, jókarban levő vasaló-gép (fényesítő) olcsón eladó. Értekezhetni Tóbi Istvánnal XI. tized, Mária-sor 11. szám alatt.

8334-3-3

Hirdetmény.

Vb. Brett Miksa csődtömegéhez tartozó mészárosüzletberendezést, amely jelenleg Ferenczy László kecskeméti mészáros iparos üzlethelyiségében van elhelyezve, alulírott, mint vb. Brett Miksa csődtömeggondnoka ajánlattétel útján szabad kézből eladom. Felhívom tehát mindazokat, akik meg akarják venni, hogy folyó december hó 31-ig hozzám a vételár megjelölésével ajánlatot adjanak be. Az ajánlat kötelező, az ingóságok azonnal készpénzben kifizetendők és azonnal átvehetők. Fentartom magamnak azonban a jogot, hogy a legmagasabb ajánlatot sem vagyok köteles elfogadni. — Az ingók, amelyek a csődleltár 3—26., 30—33. tétel alatt foglaltatnak Ferenczy László mészáros üzletében megtekintethetők.

Dr. Fekete László.

8337-2-2

ügyvéd, csődtömeggondnok.

Kiadó úri lakások.

V. tized, Vadász utca 282. számú új házban több 2 szobás lakás a szükséges mellékhelyiségekkel azonnal kiadó. Értekezhetni ugyanott a tulajdonos Milics Mladennével

8338-3-1

Új szecskavágó.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy a Körösi-közön 116. szám alatt új szecskavágógépet állítottam föl. Főtörekvésem odairányul, hogy a n. é. közönség teljes megelégedését kiérdemljem a szecskavágással. Kész szecskaszákja 80 fillér. Vágást minden időben készséggel elfogadok zsákonként 5 fillérjével. — Szíves pártfogást kérve, vagyok tisztelettel: Tóth László.

Eredeti

Pfaff-varrógépek

az állványokban golyós-csapágyakkal
legszebb varrásra,
himzésre és stoppolásra kiválóan alkalmasak.

Egyedüli raktár:

Téby Lajos mechanikusnál, ahol
az eredeti amerikai
Wheeler & Wilson varrógépek is kaphatók
Kecskemét, Beretvás - szállodával szemben,
III. tized, Koháry-utca 194. sz.

Sajat érdeke mindenkinek meggyőződni kályháinkról!

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség szíves figyelmébe ajánlani

a legújabb gyorsmelegítő

Meidinger vasbetétű cserépkályháinkat

coax- és szénfűtésre,
két-három szobára
egyenlő, kellemes meleggel
alkalmazható.

Ajánljuk továbbá saját készítésű
cserép-

kályháinkat,

úgy kandallókat,
kitűnő tűzmentes anyagból
készítve,
mindenféle színben és
nagyágban.

Kitűnőnek bizonyult
cserép takaréktűzhelyünket.

Régi kályhák
átrakását, javítását,
tisztítását

azonnal, pontosan és jutányosan
eszközöljük.

Terakotta, majolika épület
diszeket
a legújabb stílusban, rajz után is
készítünk.

Munkánkért a legmesszebb menő jótállást vállalunk, miért is a nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérve, — vagyunk kiváló tisztelettel:

Bogovics és Leicht

IV. tized, Szarvas-utca 137. sz.

Legújabb és legjobb háztartási szén a Józsefaknai köszén,

úgy fűtéshez, mint főzéshez egyaránt kitűnő, mert szagtalan és salak nélkül ég el.
Telefon 73. Egy próbamegrendeléssel mindenki meggyőződhet róla. Telefon 73.

100 kilogramm házhoz szállítva 2 korona 80 fillér.

Főelárusító helye Kecskeméten:

Zilzer Adolfnál, Mezei- és Trombita-utca sarkán.

Ugyanott ölfá, vágott tűzifa, porosz köszén és budapesti kokszt a legolcsóbban kapható.

Új cimpfestészeti műterem!

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy V-ik tized, Malom-utca 290. szám alatt, a mai kor kívánalmainak minden tekintetben megfelelő

cimpfestészeti műtermet

nyitottam.

Készítek a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig üveg címtáblákat a legolcsóbb árban, jótállás mellett. Szakkezett ségem igazolására szabadon felemlítenem, hogy Kaiser Béla cím-, szobafestő és mázó úrnál mint címfestő 3 éven át működtem s ez idő alatt az ott készült üveg, pléh, fa stb. címtáblákat mind én készítettem. Elvállalok épület és butormázolásokat. Megrendeléseket gyorsan, pontosan, legolcsóbb árakon teljesítem.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérem, — vagyok

kiváló tisztelettel:

Fejér Antal cimpfestő és mázó.

Eladó 469 h. földbirtok.

Szabadszállási Jakab pusztán, e városhoz 14 kilométerre **469** (1200 □ öles) **holdnyi birtok** úri lakással, szőlővel, gyümölcsösrel, az összes gazdasági felszereléssel sürgősen eladó, esetleg több részletben is. — Értekezhetni minden péntek, szombat és vasárnap **Kiskunfélegyházán III. Korona utca I. szám alatt Kocsis Bélánál**, esetleg ugyanott bármikor **dr. Mészáros József** ügyvéddel. 8346—4—2

Lisztüzlet-megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy helyben, a **Gazdasági Gözmalom** melletti **Hacker házban**, a **Kök Sámuel** üzlete helyén, egy a mai kor kívánalmainak minden tekintetben megfelelő, **friss árukkal felszerelt**

liszt-, fűszer- és termény-üzletet nyitottam.

Ahol állandóan nagy raktárt tartok **saját őrlésű és zombolyai lisztek**ből, **dara**, **korpa** és **tengeri legolcsóbb napi árukon** kaphatók; ezenkívül naponta **friss pörkölt kávé**, **thea-rum** és mindennemű **szeszes italok**. Abban a biztos reményben, hogy a nagyérdemű közönséget **ugy olcsó árakkal**, mint pontos és jó kiszolgálással kielégíthetem, vagyok kiváló tisztelettel:

Radó József.

8190 Ugyanitt egy fiú 10—6
fizetéssel tanulóul azonnal felvétetik.

Eladó házak.

Halasi-nagy utcán, 16. szám alatt, **idősb Csáki-féle ház**, — a VIII. tized, Rávágy tér 262. számú **Csorba ház**, **eladók**. — Értekezhetni a tulajdonossal VIII-ik tized, Rávágy-tér 262 ik szám alatt. 8267—30—10

A Kecskeméti

Leszámitoló és Pénzváltó Bank

Részvénytársaság

közhirre teszi, hogy a **kötelező** **betét évtársulatok** **XVI. folyamát 1909. évi január 1-én** nyitja meg.

Belépés már f. évi december hó 1-től bármely nap történhetik. Az Igazgatóság.

Új előnyomda megnyitás.

(Drukkoló)

Van szerencsém a nagyérdemű hölgyközönség becses tudomására hozni, hogy a mai kor igényeinek megfelelő teljesen új, **modern berendezésű**

előnyomdát (drukkolót)

nyitottam **Bódogh Ferenc gyógyszerész** úr házában. — Szives pártfogásért esedezve, vagyok teljes tisztelettel:

özv. **Hajós Sándorné.**

Rajzok kilyuggatását is elfogadom.

Értesítés!

Megérkeztek a legújabb Westinghouse „Osmin“ fémszálas izzó lámpák, melyek tartósságra felülmulják az összes más (Wolfram etc.) rendszerű izzókat.

70% árammegtakarítás, bármely helyzetben égethető. Kapható srófos és szeges foglalatokhoz. Ára **4 korona.**

Villanylusterek az eredeti gyári áron.

Ajándék és disztárgyak nagy választékban, igen **olcsó áron.**

Réthey Ferenc.

Uj kályhák! Az eddig már ismert, **Uj kályhák!**
általunk bevezetett

valódi **Meteor, Meidinger és Friedlandi kályhák**on kívül, a legegyszerűbb szerkezetű és legjobbnak elismert valódi és eredeti „**Musgrave**“-féle folyton égő

IRKÁLYHÁK

egyedüli elárusítását is megkaptuk. Ezen kályhák a fűstthuzó és párologó szerkezetükkel azon nagy előnnyel bírnak, hogy **tetszetős és igen kedvelt külsejűk és egyszerű kezelésük** mellett, **rendes fűtéssel 50—70 százalék fűtőanyag megtakarítását biztosítják.**

Amidőn eredeti gyártmányú nagy kályhákészletünket az igen tisztelt vevőközönség szives figyelmébe ajánljuk, nem mulaszthatjuk el figyelmeztetni arra, hogy az **utánzatok megvételétől óvakodjanak**, mert azok sohasem olyanok, mint az **általunk forgalomba hozott eredeti kályhák és amellet sokszor drágábbak is.**

== Teljes tisztelettel: ==

GYENES S. ÉS FIAL.

Igen fontos! Tessék figyelmesen átolvasni!

Ezen magyar gyártmányból évenként több százezer liter lesz **Bécsbe** szállítva, ahol ezen gyógyszer 1906. évben a közegészségi kiállításon **diszoklevéllel és arany haladási éremmel** lett kitüntetve.

Dupla Maláta Sör

Szent István védjeggyel

a **Kőbányai Polgári Sörfőző Részvénytársaság** készítménye.

Kitüntetések: Budapest 1906: Diszoklevél. Páris 1900: Grand Prix. Florenz 1904: Grand Prix. Nápoly 1905: Grand Prix. Palermo 1905: Grand Prix. Bécs 1906: Diszoklevél.

Mindenütt a legelső díj!

Kitünő élvezeti és egyszersmind hatásos gyógyital **idégesség, vérszegénység, gyomorbaajok, álmatlanság, étvágytalanság stb. ellen.**

Mindenütt a legelső díj!

Ajánlják: Dr. Angyán, Dr. Elischer, Dr. Herczel, Dr. Kétly, Dr. Korányi, Dr. Laufenauer és Dr. Liebmann egyetemi tanár urak **Budapesten.** Dr. Glaz tanár, cs. és kir. kormánytanácsos, fürdőelöljáró, Dr. Ebel, Dr. Gorsky, Dr. Kostecky, Dr. Szemere, Dr. Szegeti orvos urak **Abbáziában.** Dr. Ebers cs. tanácsos ur, Dr. Colteui ur, **József főherceg udv. orvosa Cirkvenicában.**

Poharankénti kimérés **Kecskeméten csakis**

Dunszt és Pintérnél Royal-szálloda.

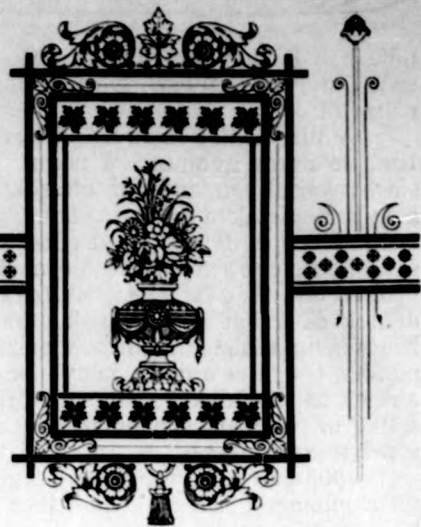
2 decis pohár 20 fillér. Utcán át kimérve félliter 46 fillér, egy liter 88 fill.

KECSKEMÉTI LAPOK

KARÁCSONYI

MELLÉKLETE

Fekete karácsony.

Irta: Kató József.

Üdvöt adó a szent karácsony
Hol a szeretet lángja föllobog.
A testvéri nagy ölelkezésben
Ezren vannak ma, akik boldogok.
Csak a lelkembe vívódik egyre
Egy emésztő, egy végtelen tusa.
Születik-e e hazának egyszer,
Születik-e megváltó Krisztusa?

Szabad hazát adtak a magyarnak
Kardforgató büszke daliák.
Hogy azt a szerzett szent örökséget
Apa a fiának úgy adja tovább.
S ezer év múlva a termő agyagot
Izenkét szakítják fölel.
Elhullott hősök halóporát
Ödegenek ekéje szántja fel.

A magyar ember idegen itthon
És keresi, hogy merre menjen?
Hol ölelné magához a föld
Biztatóbban és melegebben.
Telhőterhes, álmatlan éjszakán
Vánkosára forró könyve hull,
Mert e hazában mindenki, mindenki...
— Eggedül csak ő nem boldogul.

A multunknak és a jövőnknek
Száz ellenségünk sirgődröt és...
Várjuk, várjuk a te születésed
Minket megváltó új Messias.
Talán elszáll a kishitűség
Ha halljuk a te fölrazó szavad,
És hisszük, hogy lesz még Magyarország
Valamikor boldog és szabad.

Az öreg zsoltáros.

Irta: Lampérth Géza.

Eis templomunk hátsó padjában
Kopott zsoltár busul magában.
Reménykedve várja, csak várja:
Mikor jön már öreg gazdája.

Csodálkozik egyre felette,
Hogy a por is már-már belepte.
Vasárnapra mulik vasárnap —
S híre-nyoma sincs a gazdának.

Pedig, ha szólt a harang szava,
A legelső mindig ő vala.
Téli fagyba, nyári melegbe
Az éneklést mindig ő kezdte.

Kedves zsoltárját csak fölcsapta
S mint a szarvas a híves patakra
Obajtozott szíve az égbe
Uram, a te színed elébe!...

S egy mosolygó május estelen
El-fel is szállt szépen, csendesen...
S ott, hol nem kell többé a zsoltár,
Az égi kórusban dölöl már.

Itt, e földön mímást se hagyott:
Csak zsoltárját s az üres padot.
Sopánkodott is a szóbeszéd:
— Eléneklé szegény mindemét!

...Szánják, mondják szegénynek mások
Mi tudjuk csak, dalos pajtások,
S a kopott könyv s az az érva pad:
E „szegény” volt — a leggazdagabb!

Katona József.

Irta: Bagi László.

„Köszönöm azt a helyet, a melyen bölcsöm rengett és a sirt, a melyben majd egykor jó szülőim elnyugodnak; ha magam elmúlok, megmarad ezen sorokban érted égő szeretetemnek bélyege.”

Ez a néhány sor foglaltatik „Bánkban” halhatatlan szerzője: Katona József egyik munkájának előszavában, mely szavak szülőhelyéhez: Kecskemét városához vannak intézve. Így irt a nemeslelkű költő abban a korban, midőn még a magyar nyelv és irodalom bölcsőjében ringott s ma is — több mint 70 év után — csodálattal tölt el bennünket a mesteri kézre válló munka, melynek szavai úgy hangzanak, — mintha az egész nem is emberi szó volna, hanem egy bűvösen szép zene.

Hogy „Bánkban”-ja által mily helyet vívott ki magának a nemzet szívében, mutatja az egész ország kegyelele s ez méltán meg is illeti őt, mert emberi és nemzeti érzelmeinket s az azokban rejlő igazságokat oly költői fenséggel tárja elénk, amint azokat csak őt követve tudjuk érezni és látjuk kifejezve, — midőn költői lelke mindnyajunkat magához emel.

Nem is erről kívánok beszélni, mert hiszen mindenki tudja, hogy minő csillag tündökölt ő benne a magyar irodalom egén; — csupán arról óhajtok néhány szóval megemlékezni, milyen volt ő mint ember, milyen volt ő mint e városnak és hazának fia. Hogy szülő városához miképen érzett, elől idéztem. Azt a dédelgető szót intezi szülővárosához „Bánkban”-jának előszavában is:

„Te? mely nekem oly sokat osztogattál,
Anyas kebeled, hol boltozat áll,
Melyben gyenge
Bölcsöm renge:
Te vedd is ez első szülöttemet el!
Arass (noha szűken is így) fia vetel!”

Hogy minő hazafi volt, eléggé megbizonyították saját szavai: „ha minden becs megtagadtatik munkamtól, — én egész erdemet abban találok, hogy magyarul van írva.”

Kell e bizonyítani még, hogy ily nagy lélek mint ember is kivált? — Toldi F. írja róla, hogy szorgalma s emberséges indulata közbizalmat vívott ki neki s ezért választották 1826-ban városi főügyészé. — Nagy volt ő mint költő, mint hazafi s úgy is mint ember és városunk fia.

Már egyszer felhoztam, de ismétlem, hogy egyik nagy költőnk híres városnak nevezte Kecskemétet s ez a név azóta rajta maradt. Ha van ok, amiért városunk önérettel fogadhatja el ezt a címet, úgy bizonyára az, hogy Katona Józsefet hazánkunk adni szerencsés volt. Ugyanazon nagy költőnk írja a következő sorokat:

„Mondád anyam, hogy álmainkat
Ejente festi égi kéz
S az álom ablak, melyen által
Lelkünk szemre jövőbe néz.”

A költők, kik álmodnak élnék, azok kepen keresztül sokszor megpillantják a jövőben rejlő valóságokat.

Katona József is így látott a jövőbe, midőn ezeket írta: „Vigszágot és megelégedést önt lelkembe az az önkecségetés, hogy engem itt olvasni fognak akkor is, a midőn már ez a szóbaécska, melyben most ülök, porhanyó düledékké válik; olvasni fognak azok, kik engemet soha sem láttak, soha sem ismertek és akiket én soha látni, soha ismerni nem fogok.”

De talán nem is kellett ehhez álomlátás, elég volt egy kis önbizalom egy oly férfunál, ki azt a magas röptű költői lelket hordozta kebelében, habár akkor még képzeli is merészesség volt valakitől, hogy valaha műveit csupán olvasni is fogják.

Mi, akik műveit már ismerjük, kik vele együtt érzünk és akiket költői lelke magához emel: megtanultuk az ő emléket tisztelni és unnepelni.

Aldva legyen az ő emléke!

Kis inségesek.

Irta: Hanusz István.

Az 1908. évi hármas karácsonyünnep talán sok nélkülözőnek fölszárítja a könyvét, de aligha azokét a kicsi nélkülözőkét, akik sirni nem tudnak, hanem elnémulva adják meg magokat nehéz végzetőknek. A kis madarak ezek, az erdő-liget vidámitói. Elmehettek volna oda, hol erdő-mező, fa és bokor szállást, élelmet nyújtani képes, de ők itthon maradtak, mező-rendőri kötelességök tartotta vissza; ki pusztítana minden pusztító elemet, ha ők nem és mikor ilyenkor télviz idején rájuk szakad az inség, ki gondol rájuk?

Külföldön a fekete rigó ma nem vándormadar, mert télviz idején is táplálják lisztféreggel, vagdalt hussal, szárított hangyatojással. Nálunk is még lehetne hasonló gondviseléssel ragasztani azt a kellemes éneklő madarat; őt nem a hideg, hanem az élelemhiány űzi el fáink köréből.

Szívesen táplálja minden jó lélek a szegény inséges kis dalosokat télen, mikor a hőtértek egész asztalukat ellepi s az eledelfogások nem a terítő fölött, hanem azon alul maradtak. De nem tesz jót velök, ki csupán kenyérmorzstát szór eléjük, mert az a szokatlan táplálék bélyguladást okoz a madaraknál és abban hamar el is pusztulnak.

Ezer veszély között szedik az éjszakai vidéki tengerpart lakók a madártojást, mert a madarak talán okulásból a legmesteribb furfanggal választják ki a fészkek helyét sziklák üregeiben, kiálló párkányokon, hova csak madárszárnyakon lehet eljutni. A szegény tojásszedők derekára erősített kötélben bocsátják le, ég és föld között lebeg, a feje erős borsipkát húz, hogy a kiálló sziklacsucok meg ne vérezzék lebocsátkozás és fölvonatáskor, mikor a tarisznyája megtelt.

Kár pedig pusztítani a madarat, hasznos az majd minden formájában. 1907. nyarán a marokkói Stauronotus sáska Debrecen környékén vagy 100000 hold területet lepett meg. Emberi beavatkozás tehetetlen volt a milliárdnyi számú apró ellenséggel szemben, váratlan segítségül jelentek meg az Emberiza calandra sármányok és véghez vittek a sáskákban akkora pusztítást, hogy remek számba ment.

Bebizonyult legujabban a pozsonyvidéki erdők nagy területén, hogy a Liparis dispar pille hernyóinak elpusztítására az erdőgondnokság és kirendelt napszamosainak az emberi munkája kevés, oda cinke és egyéb madarak hasznos közbejövetele szükséges. Legyen tehát nekik szabad fészkelésök, háborítatlan édes otthonuk, akkor beállnak ingyen munkásokul és amit ők végezni birnak, az érvényes munka, még pedig a legjavából.

Folyik az oktalán madáröklés világszerte mégis. Venezuelában (Délamerika) volt év, hogy egy milliónál több madár esett a kapzsiság áldozatául, szegények tollpompája női kalapdisznek kellett. Északamerikában New-York egyik színész-

nője báli belépő köpenyéhez 8000 kolibri erős fényben ragyogó szárnytollát használta föl.

A madárvilág hiányzik Olaszországban, de nincs gyümölcs a fákon, főzések sincs a kertekben, mert az olaszok aprajagya nemcsak a honi madarakra leselkedik folyton, de azokra az édes teremtsékre is, melyek a madárbecsülő, madárvédő éjszakibb országok felől költöznek ősszel délnek és Itáliát kénytelenek utba venni. Nincs is madárdal a narancsok országában, minden kis dalos a bőrét kénytelen félteni a rájuk leselkedőkkel szemben, elhal ajkán a dal, az öröm édes hangja, elnyomja azt a folytonos rettegés.

1908-ban rengeteg mennyiségig áradt föl a pillangók serege Délitáliában, olyan hernyókból alakultak ki azok, a melyeket a hiányzó madarak el nem pusztíthattak.

Le is tarolt a hernyóhad minden falombot, minden konyházoldséget. Firenzében a pillangó invázió az utcákon és tereken veszélyeztette, utóbb meg is hiúsította a villamos kocsik közlekedését.

Augusztus római császárnak, úgy beszél el a történet muzsája, — egy szürke veréb volt a legbizodalmasabb barátja; mikor az elpusztult, a nagy uralkodó őszintén siratta meg és ez az emberi szívbéli gyengeség — egy babérlevelet sem tört le császári fejdíszéből, uralkodói tekintélyéből.

JOURON

Irta: Bagl Jolánka.

Oly rég volt, mikor látták egymást,
Azóta évek teltek el!
A sors most újra azt akarta,
Hogy nekik találkozni kell.

Nem is gondoltak már egymásra,
A lány menyasszony is lett!
Igaz, ő csak azért tette, hogy
Megmutassa: már feledett.

Magát akarta ámitani,
Hogy feledve van már a mult!
Most azt hitte évek multán, hogy
Szíve egészen meggyógyult.

A szobába mosolygva lepett
S olyan kedvesen csacsogott, —
Halvány lett mikor észre vette
Szétekintve, hogy ki van ott!

Mellé ültették; az asztalnál
Nem cserélhette ki helyét, —
A férfi beszélgetni kezdett,
Ő pedig lesütö szemét.

Később már nem is volt zavarban,
Elbeszélgetett csendesen, —
Az asztalbontást alig várta:
S akkor fölugrott hevesen!

Atmenekült másik szobába,
Itt csak maga volt egyedül!
Sok rég feledett kedves óra,
Emlékében most felmerül . . .

Nem bír tovább itten maradni,
Hiszen még most is szereti!
És elhatározza magában:
Eztán még inkább kerüli!

Háziaknál kimentti magát,
Távozik, mert itt az este —
De visszafajtott zokogástól
Vonaglott az egész teste!

Gyűrűjét újjáról lehuzta,
— Vádolta érte önmagát! —
S mert nem tudott tovább tettetni;
Visszakérte másnap szavát.

Nem akart ő is csaló lenni,
— Mint akivel találkozott! —
Az, aki őtet úgy szereti:
Ne legyen olyan átkozott!

A MASZLAG

Irta:
FÜVESSY IRMA.

Ki ne ismerné e növényt, a redős szirmu maszlagot (Jatura stramonium). Ki ne játszott volna gyermekkorában a villásan ágazó száru, tojás forma, sötétzöld, szögletesen fogas levél, szép fehér öt redős virágú — maszlaggal, annak négy rekeszes, tükské toku gyümölcsével . . .

Ezen ártalmatlannak látszó, az utszéli árkok mentén szerte tenyésző növény sima mérges magvaeskájának (daturis) hatását mindenki ismeri.

A redős szirmu maszlagnak magja kis adagban bódít, nagy adagban öl.

A címen olvasható maszlag azonban más adagból való.

Ez azon virágok gyümölcse, magja, melyeket a kiket „akasztófavirág”, „mákvirág” nevez a nép.

A maszlag ismeretes a bűnösök világában, különösen a tolvajvilágban. — Titkos szó ez a tolvajok szótárában.

A maszlagtól abban különbözik, hogy testtel nem bír, a nyomozó közegeknek szokták ezt beadni a „mákvirág”, az akasztófa eseméti.

Mindkét maszlag hatása egy. A rendőri közeg ha beveszi a tolvaj, vagy barmely büntetett által nyújtott maszlagot, megkábul, vagy meghal a nyomozasra.

„A tolvajnyelvben maszlag az, midőn a tettes, hogy a nyomozást helytelen irányba terelje, ez által a menekülésre, avagy a nyomok megsemmisítésére időt nyerjen, a rendőrnök hamis utbaigazítást ad, hamis jeleket állít föl.”

Néha sikerül a tolvajt is megcsipni az általa felállított csapdában, sikerül legyőzni, amint az alábbi történet is mutatja.

Az 1897. év decemcer hava 28. napján hajnalban még ágyban voltam, midőn Cs. L. rendőrbiztos nyitott be szobámba. Arcáról leolvastam, hogy valami fontos ügyben keresett föl. A biztos a követezőket jelentette: ezelőtt fél órával, hajnali 4 óra 30 perckor a X. tized, Y-utcájában lakó szatocs allított be hozzá a rendőrségre s azt adta elő, hogy a lakásából nyíló üzletet az utca felől feltörték s onnan nagyobb mennyiségű árut, a többek közt 20 süveg cukrot ismeretlen tettesek elloptak. A panaszos jelentését írásba foglalta, minek megtörténetével két ügyes rendőrt a helyszínére küldött az üzlet őrzésére és a megérkezésükig ott megfordulható minden egyennek megfigyelésére.

Míg a rendőrbiztos jelentését elmondta, az idő afatt felkészültem és a rendőrbiztossal együtt a helyszínére hajtottam.

Hideg szeles idő volt, egész éjjel havazott, a földet vastag hólepel borította.

Nehéz dolgom lesz, gondoltam magamban, mivel a gaz tolvajok nyomát elfőrdelte a hó.

A jelentést tevő szatocs üzlete a X. tizedben, az Y-utca sarkán áll. Ott lakott ő maga is az üzlet mellett levő, abból jobbra nyíló szobácskában.

Megérkezve a helyszínére, az oda vezényelt két rendőr fogadott, jelezték, hogy semmi gyanusat ottlétük alatt nem észleltek.

Az üzlet két szárnyú, puhafából készült ajtója egy térre nyílt, be volt hajtva.

Az ajtót átvizsgáltam, azon feszítés vagy erőszak nyoma nem látszott. Az ajtó zárral ellátott szárnyából körülbelül 60 négyzetcentiméternyi nagyságu betét hiányzott. Helyén egy bádoglemez volt, belülről felerősítve. A zár nyelve kiállott circa 25 fok elhajlást mutatva, befelé görbülve.

Az ajtó behajtott kulcsos részét kitarva szemembe tűnt, hogy az ajtóbetét helyén levő bádoglemez fityeg és azt csak pár szeg tartja, holott a mint a lemezen levő lyukak mutatták, az eredetileg vagy 25 darab szeggel volt az ajtóra, a betét helyén levő nyílásra fölszegezve. A bádoglemezt megnéztem, azt teljesen sértetlen állapotban találtam.

Kétségtelennek látszott, hogy a betörőknek, akik csak kívül jöhettek, ha jöttek, a bádoglemezt kellett a nyílásról eltávolítaniok, s az így nyert nyíláson át az ajtót belülről tartó kapesokat helyükből kiemelniök, hogy az üzletbe juthassanak.

De hát hogy szedték ki a belülről bevert szegeket a lemezből, úgy, hogy a lemez sérülést még sem szenvedett? Ez volt a legelső és legfontosabb megállapításra váró kérdés.

E kérdést megoldandó, a külső fa és a belső üveg üzleti ajtók közt levő, körülbelül 35 centiméter széles küszöböt vettem most szemügyre. A bádoglemezt tartott s abból eltávolított szegeket kerestem, mivel gondoltam, hogy ha a lemezt tartó szegek a kívülről alkalmazott nyomás következtében hullottak ki, akkor azoknak a két ajtó között levő küszöbön kell heverni.

Nagy meglepetésemre a küszöbön egyetlen egy szeget sem tudtam föllelni.

Hol vannak a lemezt tartó szögek? Talán csak nem a betörők szedték össze és vitték el? Ezt teljesen kizártnak tartottam. Ily kicsinyes dologgal még a legovatosabb betörő sem szokott törődni.

Tovább folytatva szemlét, feltűnt nekem, hogy a vastag zár nyelve befelé van görbülve. Egy ilyen 1 cm. vastag vasból készült zárnyelvet kulerőszak nélkül így elgörbiteni lehetetlen. És kulerőszaknak nyomát az ajtón még sem találtam.

Hogy a zár nyelvének elgörbitése és a lemez szegek eltávolítása mégis emberi kéz munkája volt, azt később, a nyomozas során megállapítottam.

A most észleltek után az üzlet belsejét vettem szemügyre. Porlepett volt minden. A fiókok egy része kihuzgálva, az áruszékény tetejéről a 20 süveg cukor hiányzott, hiányát a süvegek pormentes helye mutatta.

A hiányzó cukorsüvegek az árukat tartó szekrény legtetején állottak, mielőtt elvitték azokat. Azokhoz csak létra segítségével, vagy az áruszékényre való föllállással le-

hetett felérni és azokat helyükről leemelni. Utóbbi esetben a tettes nyoma az áruszékény maradt volna és a polc szeléről a tettes a kabátja ujjával a port föltétlenül lekellett, hogy türülje.

Létra az üzletben nem volt. Lábnom a porlepte asztalon sehol. A polc széle porlepett.

Mindezek a körülmények azt a vélelmet keltették bennem, hogy az üzletben betörők nem jártak, hogy az üzletből hiányzó tárgyakat a tulajdonosnak kellett elidegeníteni.

Hogy helyesen gondolkoztam, megmutatták a követezők.

A szemle befejeztével első dolgom volt kikutatni azt, hogy az üzletben miért porlepett minden, hogy az üzlettulajdonos vagyoni viszonyai minők.

Megtudtam a nyomozas során, hogy a tulajdonos fizetésképtelen, üzlete egy hónap óta bírói zárlat alatt van, hogy az ajtózárnnyelvet a bírói foglalat megelőzőleg egy az üzletben keletkezett és hirtelen elfojtott tűz alkalmával a tűzoltók görbítették el, az üzletbe való erőszakos behatolás alkalmával, hogy az ajtó hiányzó fabetéjét akkor törték ki és hogy az így keletkezett nyílásra a bádoglemezt az üzlettulajdonos szegeste föl.

Az ismeretlen tettes után való nyomozas eredménytelen maradt.

Más irányban azonban annál nagyobb eredményt értem el. Sikerült ugyanis kinyomoznom azt a zsbárust, a kinek a tulajdonos üzleti áruit a szinlelt betörést megelőzőleg eladta. Megletem a fuvarost, ki az árukat éjnek idején az üzlettulajdonostól a zsbárushoz fuvarozta.

Ezzel kétségtelen bizonyosodott az, hogy a szatocs üzletét tel nem törték, hanem ő maga hordta ki abból a hiányzó árukat és adta el. Maga szedte ki a szegeket a bádoglemezből s a betörést azért jelentette be, hogy a bírói árverés nyomán hiányzó tárgyak hiányát a koholt betöréssel palástolja.

Mindezek azt mutatják: a nyomozas hatóságnak, hogy eljárását siker koronázza, — az alapos és nagy körültekintéssel vezetett helyszini szemlére mindenkor nagy súlyt kell helyezni, mivel az mutatja meg legtöbbször azt az utat, amelyen haladni kell.

Ehez csak azt kell hozzáadni még, hogy a betöréses lopás miatt panaszkodó szatocsból vádolt lett, kinek bűnössége abban a nyomozasban vált kétségtelenné, amely az ő hamis följelentésére tétett folyamatba.

A rendőri nyomozas folyamata alatt kezét vigan dorzsoló, markába nevető szatocs azután több hónapon át elmélkedett a bíróság börtönében a felett, hogy a rendőrségnek szánt „maszlag”-ja miért nem tette meg hatását.

SZIVÁRVÁNY SZINEK.

La Bruyere gondolatai
a nőkről, szerelemről és barátságról.

Fordította:

Böszörményiné, dr. Kerestély Irma.

A nők szépségesek, vagy jobbak, vagy rosszabbak, mint a legtöbb férfi.

Könnnyű a nőnek olyat mondani, mit egy cseppet sem érez, — még könnyebb a férfinak elmondani azt, amit igazán érez.

A férfi hűen megőrzi a más titkát, a nő . . . csak a magát.

A nők hűségesebbek a szerelemben; — a férfiak önzetlenebbek a barátságban.

A szeszély a nőkben együtt jár a szépséggel; e nélkül a férfiak soha sem gyógyulnának ki belőlük.

Az idő, mely a barátságot erősíti gyengíti a szerelmet.

Szerelem és barátság kizárják egymást, a mely szerelem gyakoribb, mint az igaz barátság.

A hirtelen keletkezett szerelemből leg-hosszabb a gyógyulás.

Sokkal kisebb a távolság a gyűlölettől a barátságig, mint az ellenszenvtől.

Barátunkban azokat a hibákat látjuk, mik neki árthatnak, szerelmünkben azokat a hibákat keressük, mik nekünk árthatnak.

Szerelmesnek lenni . . . gyengeség, kiab-rándulni nem kevésbé.

Ha a nők, mind olyanok volnának, mint a milyenné teszik magukat, némelyek a kendőzéssel, szegény férfiak vigasztalhatatlanok lennének.

A barátság nyíltsággal, a szerelem titok-tartással kezdődik.

Az emberi gyengeséghez tartozik, hogy szeretünk magunkról beszélni. Innen van, hogy a szerelmesek olyan sokat tudnak beszélni, a nélkül, hogy beleunának . . . mert mindenik saját magáról beszél.

Néha a legnemesebbnek látszó baráti ön-feláldozásnak háttere a hiuság.

A fényűző, mesterkelten pompázó nők mellett jól eső ellentétet látunk azokban, kikben az egyszerű természetes nagyság a szívben rejlik. Ezer kiváló erényeket nagy szerénységük sem rejtheti azok elől, akiknek szemők van.

A nőt a finomkodás, keresetség mester-kelté, a természetesség teljes hiánya neveltségessé teszi.

Párbaj a pusztán.

Irta: Bogac.

A városi emberek között az a szokás, hogy a bensőbb természetű magánügyek és összekoccanások párbajjal intéződnek el.

Ha az egyik úr görbén tekintget a másikra, avagy ha rálép a felebarátjának a tyúkszemére, az ilyen egyenesen és nyilvánvalóan becsületbe vágó sértés csakis vércsapolással reperiálható; ilyenkor folyini kell a vérnek. Ez alatt a küzdőnyű mézárálás alatt pedig értendő két levegőbe küldött pisztolygolyó, vagy egy kardlapnyi széles kékeszöld folt, a jobb lapockán. Ha aztán nagyon súlyos természetű a sértés, akkor lyukat is fúrnak a híg levegőbe golyókkal, meg fel is karcolják egymásnak a finom, drága bőrért.

Az ilyen eljárásokat lovagias eljárásoknak, — az ügyet lovagias ügynek szokás nevezni; a felek pedig bizonyosan lovagok.

Pedig hát lovagiaságról a legtöbb esetben szó sem lehet. Mert az ilyen lovagias ügyeknek legtöbbször durva lovatlanlanság az alapja.

Művelt, igazán lovagias ember ugyanis ok nélkül, tudatosan nem sérteget. Ha pedig ok nélkül, nem készakarva, öntudatlanul sért, akkor tud is kellő formában bocsánatot kérni, — vagy hasonló esetben meg tud bocsájtani.

Az ilyen eljárást lehet lovagiasnak nevezni. De a szembeállított, kék-zöldre vált, remegő térdű s egymásra lövöldöző urakban legtöbbször bizony halvány nyoma se látszik a bátor lovagiaságnak. Önkéntelenül mosolyra derül a tanú arca, mikor például két vézna, a félelemtől nekisápadt, szánalmat keltő s karddal hadonászó urat lát maga előtt és észbe ötlék a „lovag” szó fogalmához fűződő deli termet, bátor tekintet és nemes elszántság... És ime, ezek a modern lovagok!

Az igazi lovagiaság nem is a külső formákban, avagy azoknak a megtartásában, hanem a lélekben keresendő. Az igazi lovagiaságot nem is a hazug társadalmi kényszer, hanem a benső ösztön váltja ki az erre született emberből. — Az ugynevezett párbajokat pedig majdnem kivétel nélkül, csak a ferde társadalmi szokások kényszere s nem a férfiaság ösztönéből eredő igazi lovagias érzés szokta szülni.

A nemes férfiaság pedig ma is csak a testileg, lelkileg egész emberben lakozik. És az igazi lovagiaság is leginkább csak a romlatlan lelkületű és embereknél nyilatkozik meg teljes tisztaságban és erediségében. Mert a modern kor nemesek a modern ember testét puhította el, de sokat elkoportott az ősi nemes emberi tulajdonságokból, sokat letörölt az élet hamvából is.

A daliás, erőteljes duzzadó, csupa férfiaságot mutató és emberek között például egészen más a lovagias ügy elintézése, mint a modern uracsok párbaja.

Az urfiak párbaja igen sokszor neveléses, formájánál fogva alattomos, igazságtalan és legtöbbször ok nélküli.

Az ősi emberek párbaja komoly, becsületos, nyílt és legfőként nem ok nélkül történik.

Ime, itt van ez a pusztai párbaj.

Az összeütközésnek nem tyúkszemtaposás, vagy görbe tekintet volt az oka, hanem komolyabb dolog.

A történet eleje azonban a következő:

A pusztai tudvalevőleg járásokra van osztva. Járás alatt értendő az a nagy terület, amelyiken ennek meg ennek a gulyának, vagy amannak a ménésnek szabad járni.

A járás határa egynehány karóra kötött csövával van kijelölve. A határ szent és sérthetetlen, féltékenyen őrzik a pásztoremberek; idegen jószágot a szomszéd járás jóságát nem tűrik meg a birodalmukban.

A határsértés pedig könnyen megtörténhetik, — amikor több ezer marha, vagy ló jár a járás határán. A határvillongás tehát nem ritka a pásztoremberek között.

Ambár itt is csak egy áll a dolog, mint a politikában. A barátságos államok közös vámtérületet tartanak, s apróbb hibákat is elnéznek egymásnak. Az ellenséges indulatú hatalmasságok között pedig a legkisebb határsértés is ürügy a háboruskodásra.

Bizonyosan más bibi is van ott a dologban, ha a pásztoremberek között komolyra válik a járási határsértés ügy.

Kelemen Sándor számadó gulyásnak semmi baja nem volt a szomszédokkal soha, pedig a nagy ménés járása is határos volt a törzsgulya járásával. Ami kis baj akadt is itt-ott, elintézték higgadtan, barátságosan. Okos emberek könnyen megértik egymást; gonosz emberek az imádságon is összevesznek.

A szomszédos ménéshez azonban egy Szel Jakab névezetű új csikós került; magas szál ember, fekete göndör haja, tipikus szép magyaros feje volt.

Valami menyecske miatt igen barátságtalan viszonyba jutott Kelemen Sándor Szel Jakabbal. Legalább az emberek úgy beszéltek, hogy az összeütközésnek menyecske volt az igazi oka.

A párbajra csak az alkalom hiányzott, mert az ok meg volt. Az igazi okot azonban csupa galleriából is nem árulta volna el egyik sem.

Szel Jakab is kereste a találkozást, meg Kelemen Sándor is.

Jakab egynehányszor átelegeltetett a gulya járásába, Kelemen Sándor egy darabig csak izengett neki: — Mond meg a gazdádnak, hogy jobban vigyázzon a jószágára, mer baj lesz! — kiabált Kelemen Sándor a bojtárgyerekeknek.

Egy hajnalba megint szaladt be a cserényhez a gulyásbojtár:

— Gazduram, a ménés megint a mi járásunkban van! — kiabált messziről a számadónak.

— Jól van! . . . Csak eridj a jószágához!

Maga pedig nyakába kerítette a szúrt, fölvette a hosszú bunkós botot és higgadtan ballagott a messze barnálló ménés felé.

Szel Jakab várta a számadót.

Mikor meglátta, hogy közeledik, leszállott a lóról s maga is megindult lassan oldalt egy kis erdő felé.

A helyzet tudnillik ez:

A csikós szándékos határsértegetése nyílt kihívás volt. Kelemen Sándor pedig szinte várta ezt az alkalmat s nyugodtan elsétálgatott a ménésig.

Mikor Szel Jakab megpillantotta Kelemen Sándort, tudta, hogy az nem barátkozni kereste meg a régi ellenséget, hanem leszállni.

Két embernek a magánügyéhez pedig senkinek semmi köze.

Nem messzire ott volt egy kis akácós erdő, Szel Jakab tehát egyenesen oda tartott.

Kelemen Sándor magában bizonyosan helyeselte a hely megválasztását, mert sietősebb lépésekkel igyekezett maga is a kis erdőbe.

Ez a titkolózás pedig több okból helyes eljárás az ilyen párbajoknál.

Minek oda tanu, meg orvos, vagy más ember, mikor a törvény megkerülésével tárgyalja le két ember nagyon is belső magánügyüket? Senkinek semmi beleszólása az ilyen dolgokba.

Az pedig a legemlékebb becsületbeli dolog, hogy az ilyen esetben szenvedett sérelmeket nem szabad a bíróság elébe vinni. Az úri párbajok leginkább a bíróság előtt végződnek; a pusztai párbaj soha. Ha egyszer félholtra verődik is valamelyik fél, — hát jól van; megkapta a magáét. Feljelentés, vagy a tettesnek elárulása még vállaltásnál se eshetik meg.

Legjobb az ilyen tanuk nélkül intézni el. Erre pedig igen alkalmatosnak látszott a kis erdő.

A felek szabadon választották a fegyvereket. Azaz hát nagyon válogatták biz azok, hanem azt a fegyvert használta mind a kettő, amelyiknek a kezeléséhez legjobban értett. A gulyás a bunkósbotot, a csikós pedig a karikásostort. És ez az igazságos fegyverválasztási mód. Mert a pisztoly-, vagy kardpárbajoknál egyik vagy másik fél legtöbbször előnyben van; — egyik a kardot, másik a pisztolyt kezeli jobban.

Igazságos azonban az ilyen kézbeli fegyver még más okból is. A pisztolynál, sőt a kardnál is legtöbbször a véletlen dönt. — A birokál s botpárbajnál azonban előnyben van az, akinek igazsága van, mert az igazság érzetében sok erő lakozik; az igazság tudata erőssé teszi a gyöngét is s bátorra a gyávát is.

Az erdőben lejárásodott párbajban bizonyosan Kelemen Sándornak volt igaza, mert egy keves idő múlva egyedül sétálgatott elő az erdőből.

S hogy az erdőben mi történhetett, arról soha se tudott meg senki semmit. Csak az bizonyos, hogy Szel Jakabot kordéra fektetve vitték haza a csikósbojtárok.

Azt beszélik, hogy az egész nyáron az ágy szalmáján sinlődött s talán fel is gyógyult, de ezen a pusztán sohasé látták többet . . .

Az Archipelágusban Kasztro Lemmos és Heyros görög szigetek között a hajó ha már átszelte a vizet, azután elérte Tenedost, akkor már szűkül a tenger és rövid néhány óra múlva elérte a Dardanellákat.

Itt már török az úr, még pedig nagy úr. Elles Burun és Sedel Bahr mecsetje fogadja a szoros elejére ért hajót. A mindkét parton felállított ágyuk mellett török tüzérek állanak és a hajó utasai kénytelenek az ágyúk torkába nézni. Vendégfogadásnak ez így kicsit — *törökös*. No de hát a szultán félti a birodalmát és a kezében levő két lakatot erős marokkal fogja. Ez a két lakat a Dardanellák és a Boszporus. Ha ő akarja, ezeken keresztül se be, se ki egy teremtett lélek nem mehet. A Dardanellák feneke ezen kívül rendkívül sziklás, zátonyos, úgy, hogy azon át csak révkalauz vezetheti a hajót, amiért azután busás baksist kell fizetni, megfelelő száz piaszterekben.

Nagyobb falvak a Dardanellákban Kum Kaleh, Kilidbar, Kaleh Szultáni, Lapsaki, Gallipaló. Mint általában a tengerpart vidék, itt is sziklás, hegyes a talaj.

A Dardanellák elhagyása után a tenger újra kiszélesedik, eltűnik a szemhatárról a föld és az ember szeme ismét csak az eget és a vizet látja. Ez a Márványtenger. A gép zakatolása, a hajtó propeller hatalmas szárnyainak csapkodása, dübörgése az egyedüli hang ebben a végtelenségben. Ez nagyon jó viselkedésű tenger. A hajósok rendkívül szeretik. Előfordul sűrűn, hogy a víz felületén még ránc sincs. Tükör sima ameddig a szem lát. Ilyenkor valami isteni gyönyörűség nézni, a hajó orra mint hatítja ketté a vizet és mint hágy maga után óriási barázdát a közepén millió és billió gyöngyszemekkel.

Ily látvány és érzelmek között az idő gyorsan telik. Leszáll az éj. Ujabb csodákat hoz. Amikor a tenger teljesen nyugodt, mintha aludnék, akkor szokott foszforizálni. Azok az apró billió vízszemcsék, amelyeket a hajó teste tördelt ilyen apróra, most világítanak. Ilyenkor ha az ember a vízbe nyul és kiemeli kezét, az ujjaírói lecsepegő viz olyan, mint az olvasztott arany. Az a kristály kéksége megszűnik. Tűzszemékké válik. Ha vissza nézünk a hajóról, az elhagyott vonal olyan, mint a tejút. Tűzben látszik égni. Fényes és világit. Szinte hívogat, szinte vágyik az ember teste beletemetkezni, oly szép, olyan megható ilyenkor a tenger. És ha te ember! sirva fakadsz, ha könnyeid lassan peregnek a korláton át a tenger vizébe, — ne szégyeld gyengeségedet! . . . Ne szégyeld azt, hogy sirsz, hogy megkapott valami Nagyság, valami földöntúli, Istentől ihletett érzés . . .

Reggelre kelve már látjuk a történelmi nevezetességű Jedi kule-t (Hét torony), a Rum-kaput, a Feuer Bagtse világító tornyot, amely hatalmas alkotás, a hajósok vezetője éjjel a Boszporusba.

Látszik a hajóról Sztambul, ez az ősrégi városrészt Konstantinápolyban minden nevezetességeivel. Achmed szultán kutja, Aja-Sofia világhírű kupolája a bizánci keresztény császárság idejéből török mecsetté alakított mosé, látszik az obelisk, a janicsárok fája (16 méter a törzsének kerülete). A galamb mosé, Achmed szultán hat torony moséja, aztán már tisztán hallik a muezzin kiáltása a minarett erkélyéről *La illah il allah!* Nosdosza imádkozásra hívogató szövege.

Aztán kiköt a hajó, megjelennek a kaikok (bércsolnak) a lépcsőnél, az arany-szarv partjára lépünk Galatában. (Sztambulban sohasem köt ki hajó.)

Az elképzeltetlen néptömegektől zsi-bongó Karakeui térről, Sztambultól az Aranyszarvon átvezető nevezetes hiddal szemben egy raktárszerű nyilásnál megállunk és kételkedve belépünk. Füstgomolyag között ül a pénztárnál egy török, aki sietésre nőgat.

A levegő kellemesen hűvös. Ez itt a Tunnel-Rez-de-chaussec. Két metalik (20 pera) lefizetése ellenében beszállhatunk a föld alatti sikló egyik kocsjába.

Ez a sikló azért érdekes, mert Galatát Perával akként köti össze, hogy a magas hegyoldalon épült házak alatt lehet feljutni Perába.

A hegyet megkerülve egy kilométer utba kerül, vagy pedig egyes utcákon át lépcsőn lehet feljutni, de ez rendkívül fárasztó. Van lóvasut is nagy kerülővel fel a hegyre, hanem abból a lóvasutból kevesen kérnek. Ezen a siklón másfél perc alatt célt érhetni.

Pera maga nem hasonlít Constantinápoly többi városrészeihez. Sem Galatához, sem Sztambulhoz. Ez egy új-világ az ó-világban.

Halkabb a zsvaj, tisztábbak az utcák, élvezhetőbb a levegő, nem ragadunk a szennyes házak falaihoz, ritkábbak a kövezeten alvó kutyák. Itt nem jár igazhitű müzlmán, de még a kendőzött asszonyok sem ám! A minarettetek tetejéről nem hallatszik ide a müezin rikácsoló éneke.

Ez egy kis darabka rész nyugat Európából, ahol a lakosok egy szálíg onnan kerültek elő.

Itt laknak télen át a nagykövetek, külföldi arisztokraták, nyáron ezek a Boszporusban élnek. Itt emelkednek az egyes nemzetek állami épületei, templomai, iskolái, kórházai és egyéb kulturális épületei.

Majdnem mindegyik nemzetnek egy egész külön utcája van, közepén a követés és konzulátussal.

Egész Péra különben egy széles közútból áll, amelyből nyílnak a szűk, sötét mellék utcák, ahol a nyakficamítások csak úgy nem kóstálnak semmit, mint Galata vagy Sztambulban.

A Rue Deirmen is érdemes végig kocsikázni, hol a kereskedői világ élénk

tárja gazdag összeköttetéseit Nyugat-Európával és a mesés Kelet-Azsiával. Egy kétlen magaslatnál végül megszakad és előttünk fekszik Galata és Sztambul pompás látkepe, amely között az Aranyszarv csillog a napfénytől.

Az Aranyszarv egy görbe benyulás a Márvány tengerből Constantinápolyba. Csodásan szép természeti munka, de nagyon utjába áll a Sztambullal való gyors közlekedésnek, ami oly mesésen nagy forgalmu városban gyakran okoz eleven torlaszokat.

A hidról elmondhatjuk, hogy talán a világ legnépesebb hidja. Ezen a hidon bizonyos, hogy naponként megfordul a föld minden fajta népéből valaki. Látni ott olyan tarkaságot, nemzeti és faji viselkedet, amihez fogható nincsen. Abból a magaslatból nézni azt a hőmpölygő tarkaságot, valami csodás varázslattal bír.

A hid maga a legközönségesebb. Rendkívül alacsony, úgyannyira, hogy a hajóknak az öbölbe való bejutása a hidnak kinyitásával történhetik. Ugyancsak erről a hidról történik a Boszporus és Skuttari-val közlekedő hajókra való felszállás is.

A Rue-Deirmen végén levő magaslat egyik legszebb pontja Perának. Hasonlít némileg a fiúme »Bella Vista« magaslatához, ahonnan a quar-neroig az összes tájké egy csoportba kerül. A Monte-maggióra, amelynek teteje egész Isztriából látható, nem nyújt annyi élvezetet a szemnek. Pedig onnan derült időben az olasz partok láthatók. De maradjunk a Boszporus partjain. Igaz, hogy Fiume a *miénk!* Bár ebben a komiszkodó horvátok örökös ellenkezőnek és erősen állítják, hogy a magyarnak nincs tengerpartja. Pedig dehogyan!

A perai magaslatról tömören látható a Boszporus, Kisázsia partjai, Skuttari, Sztambul, Galata, az Aranyszarv, a Jedi-küli (héttorony), a Dardanellák stb.

Maga a Boszporus az Aranyszarvnál kezdődik Skuttari kisázsiai város és Sztambul között. A kettő alig van egymástól egy jó puskalövésnyire, de víz választja el. Pompás helyi érdekű gőzösök (hajók) bonyolítják le a forgalmat a Boszporusban.

A szoros, mely össze köti Európa és Kisáziát, a Fekete- és Márványtenger között lehet vagy 30 kilométer hosszú. Szélessége fél — és két kilométer között váltakozik.

Az ázsiai oldalon többnyire a gazdag török főurak háremjei vannak közvetlen a part mellett. Nevezetesebb helyei: Tsengel köi, Vani köi, Kandili, Anadoli, Hissar, Kanlidse, Fali köi, Madsjar Kalessi, Anadoli Kavak, Poiras Kalessi és a legvégén Anadoli Feuer, ahol a világító torony van a Fekete tenger felől.

A Boszporus európai partjait többnyire európai keresztény emberek bírák nyári lakhelyül. A Tophane kikötőből kényelmesen látni a Yildist (a szultán állandó lakhelye). Népesebb helyek Besiktas, Bebek, Émirgion, Therapia, Bujukdere, Telli Tabia, Rumeli Feuer világító torony és Rumeli Kalessi katonai erődítés. Innen ad-

ják este alkonyatkor ágyulövessel a jelzést, amely után hajónak reggelig a Fekete tenger felől a Boszporusba jönni nem lehet.

A Boszporus európai partja terméketlen sziklából áll. Nagyon rendezett utja van a sziklából lehasítva és egyengetve. A víz felőli oldal fél méteres fallal védve van. Az ut szélessége mindenütt egyenlő, szabályos, 40—50 méter lehet.

A mi koponyánk.

Irta: Jászai Mari.

Azért kisebb-e azzal az »egyharmaddal« a mi asszonyi agyvelőnk, mert a férfiak a teremtésünk óta nem engedték azt használnunk, — nehogy mi járjunk túl az ő eszükön, vagy ezt is csak ránk fogják, mert hiszen ők méreccséltek és mondhattak annyi unciát, amennyit a saját érdekükben jónak láttak konstatálni — ámbár nem hiszem, hogy Lenhossék bácsi akkora ellenségünk lett volna, neki nem volt rá oka, ismertem az élete párját — vagy csakugyan a természet tartotta vissza azt a hiányzó harmadot, — bölcsességéből, olyan hivatásra szánva bennünket, amelynek nem vetnénk alá magunkat, ha — mint mi felénk mondjuk, — ki volna mind a négy fertályunk?

A koponyánk belsejét még nem láttam, de ha a külsejét nézem és az után itélek, akkor jaj nekünk!

Ha akkora a különbség a fejünk belseje, mint a külseje között: akkor megijedünk és féltjük az egész jövő generációk szellemi nivóját, mióta tudjuk, hogy azok lélekbeli tehetségeiket az anyától is öröklik. Mert miben különbözünk így lenézett, le-sajnált, vad növéreinktől, akik semmivel sem raknak több tücsköt-bogarat a fejükre, mint mi. Igaz, hogy ők nem is követelnek szavazati jogot, mint mi.

Nehogy azonban valaki rám olvassa, hogy én vizet prédikálok és — cifra kalapban járok!

Szó sincs róla. Én a magam kalapjait is mindig úgy szégyenlem, mint a többi asszonyiségét, de egyszerű kalapot Budapesten nem kapok. Ha pedig férfias kalapot teszek föl, mint az északiak, — finn, dán, norvég asszonyok, akkor mindenki megfordul utánam és nevet; ez pedig nekem annyira kényelmetlen, hogy inkább viselem a budapesti divatot, amelynek a fejemhez semmi köze. Nem véd nyáron a nap és télen a fagy ellen.

Divat! Viseljük, mert divat. — Mert párisi.

Ha a budapesti hölgyek tudnák, hogy Párisban az igazi *előkelő nő* gyalogjáráshoz sohasem tesz föl »fantasie«-kalapot, tollas, madaras, virágos isten-csudákat, hanem jár egyszerű, fejéhez simuló kis kerek, vagy keskenykarimájú kalapban, amit a divat évtizedeken át alig befolyásol és amit Budapestre sohasem hoz a marchande-de-

modes, mert az nem »mutat«, ha ezt tudnák, hiszem, hogy ők is így tennének. A párisi művelt nő csak délután és csak kocsi-ban hord structollas kalapot. Utcán, gyalog soha.

Mihozánk, a Balkánra hozzák a félvilági hölgyek kalapjait, mint a színházaink a nekik való szindarabokat.

A választójogunkkal várjunk addig, míg mi is a kalapunk mellé tűzhetjük a kortestollat és azt nem takarja el ott a structoll.

»A ruha teszi az embert«. Nézzük hát meg először a külsőnk: az öltözködésünket.

Szégyenletesen oktalan az európai nő ruhája — épen a kevély európaié! — a kínai, a japán, a török mellett! A célszerűnek meg éppen az ellentéte. A szépségnek a torzképe. Vastagítja a vastagot, soványítja a soványt. A japáni, kínai khiton, a régi görögökéhez hasonlóan, kiegyenlítő hosszú vonalával a kövér test formátlan-ságát, kitölti a csontos test hiányait.

Legtöbb érdemét pedig alig merem szóvá tenni, mert ez egy egész kötetet involvál: nincs alávetve divatnak! Mégis mindenik asszonyon más. Egyéni. Eredeti!

Viselhetünk mi oly becses, valódi nehézségem és művészileg himzett ruhákat, mint ők, akik azokat anyáik, nagyanak, dédanyáiktól kincsek gyanánt öröklik?

Mi? Szánalmas életünknek egyharmadát a szabóinkkal való küzködésben töltjük el, hogy félig-meddig sikerült vagy nem sikerült rongyainkat tőlük, szörnyű pénzért kicsikarjuk. Először a szabóinktól a ruháinkat, azután férjeinktől az árát! És sokszor milyen áron!

És ez a lelki-teszt gyötrelmem minden évadban ismétlődik! Elégtelen fizikumunk összes energiáját utálatos »divatos« rongyaink beszerzésére vesztegetjük. Fialat férfiak emiatt a csapás miatt nem mernek idejében megházasodni. Kísértsük meg elképzelni, mi európai nők, mennyi megtakarított *időt* és pénzt jelent a keletiek változatlan formájú ruhája?

És mily valódi, értékes szöveteket viselhetnek, nem máról-holnapig tartó, örökös utánzatokat, szégyenletes olcsó cafatot, ami okvetlenül visszahat a lelkületünkre, a jellemünkre is.

A jelszó: csak sokat mutasson. Olcsó pénzért sokat mutasson. Piha! milyen lealázó család, örökös család!

Nevetségesek és rabszolgák vagyunk divatrongyaink révén.

»Nagysád kissé erős« csipőben, — mondja markába nevetve a szabónk, mert azt a kifejezést hogy »kövér« meg »vastag«, ami az igazság, azt nem bírjuk meg. És azt kívánjuk, hogy komolyan vegyenek bennünket?

Vagy törekszünk komoly emberi jogokért és akkor nem maradhatunk irrezonnabilis bábuk; vagy szétköcoljuk a hajunkat, mint a vadak, madarakat, bogarakat tűzünk bele és keressük a férfiak kedvét, akik eddig ilveneknek neveltek bennünket. Így is vették hasznunkat.

Kecskeméti Lapok (Friss Ujság) kiadóhivatala

Többszöri hirdetést mérsékelt árban felvesz.

Első Kecskeméti

Hirlapkiadó- és Nyomda-Részvénytársaság

Kecskeméten.

Jutányosan,
12 léses kivitelben
készítettek:

Meghívók, Névjegyek,
Levélpapírok,
Közjegyzői okiratok,
Palragaszok,
Tancrendek, Számlák,
Körlevelek.

Telefonszám 141.

Levélhordítékok,
Árjegyzékek, Étlapok,
Tankönyvek,
Iskolai értesítők,
Üzleti könyvek,
Havi folyóiratok,
Naptárak,
Munkarend szabályok,
Gyászjelentések.

Telefonszám 141.

Telefonszám 141.